

DUHOVNI PASTIR.

S sodelovanjem več duhovnov

urejuje

ALOJZIJ STROJ.

XVI. LETNIK. — 1. ZVEZEK.

Obseg:

	Stran
Praznik obrezovanja Gospodovega ali novo leto. — 1. Naš Gospod Jezus Kristus, VIII. (A. Kržič.)	1
2. Nauki današnjega praznika. (F. L. P.)	8
Praznik razglasenja Gospodovega ali sv. trije Kralji. — 1. Naš Gospod Jezus Kristus, IX. (A. Kržič.)	13
2. Hoja za Jezusom je vesela. (Simon Gahere.)	19
Prva nedelja po sv. treh Kraljih. — Naš Gospod Jezus Kristus, X. (A. Kržič.)	21
Druga nedelja po sv. treh Kraljih. — 1. Naš Gospod Jezus Kristus, XI. (A. Kržič.)	28
2. Pogosto skrunjenje božjega imena "Jezus". (J. Kerčon.)	35
Tretja nedelja po sv. treh Kraljih. — Naš Gospod Jezus Kristus, XII. (A. Kržič.)	39
Prva predpepelnična nedelja. — Naš Gospod Jezus Kristus, XIII. (A. Kržič.)	46
Priložnostni govori. — Srečni zakoni. (J. Azman.)	53
Pogled na slovstvo	55

V Ljubljani 1899.

Založba „Katoliške Bukvarne“. — Tisk „Katoliške Tiskarne“.

Vedno češčenje
presvetega
Rešnjega Telesa.

Pobožnosti, premišljevanja in ura molitve
za častilce presv. Rešnjega Telesa, posebno pa
še za ude te bratovščine.

Spisal v Francoskim O. T. K. Boone, iz reda Jezusovega.

Poslovenil

Janez Bonač,

duhoven ljubljanske škofije.

Z dovoljenjem visokočastilj. ljubljanskega škofijstva.

Tretjega natisa.

V Ljubljani, 1883.

Dobiva se v **Katoliški Bukvarni**

443 strani 12°, usuje gld. r 20,

usuje z zlatim obrezkom gld. r 60.

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 glid. na leto.

Letnik XVI. V Ljubljani, januarija 1899.

1. zvezek.

Praznik obrezovanja Gospodovega ali novo leto.

I. Naš Gospod Jezus Kristus.

VIII. *)

Dano mu je bilo ime Jezus.

Luk. 2, 21.

Poleg tega, da se Božič praznuje z osmino, prištevamo božičnim praznikom še novo leto in praznik sv. treh Kraljev, in nekateri celo svečnico. Po stari častitljivi šegi se tudi vsi trije božiči slično praznujejo med pobožnim narodom: poprtnik ostane na mizi in luč mora goreti vso noč vse tri božične večere, rožni venec (navadno vse tri dele) moli vsa družina vse tri večere, istotako se kropi in kadi po vseh poslopjih vse trikrat. Kjer imajo pa jaslice ali božično drevesce, se večinoma razdirajo še-le o svečnici. Da, ves ta čas je pristrčna dōba Jezusovega detinstva in njegovih mladostnih let. Zato se tudi meni primerno zdi, da danes z vami nadaljujem zgodovino Jezusovega detinstva.

Kako da so se zapored vrstili posamezni dogodki v Jezusovi detinski dōbi, ne moremo natanko določiti, ker nam sv. evangelij ne naznanja tega. Nekateri so menili, da so se posamezni dogodki tako vršili, kakor njih spomin sedaj obhaja sv. cerkev: da so 6. januarija, torej trinajsti dan po Jezusovem rojstvu, prišli sv. trije Kralji, in da sta Marija in Jožef Jezuška nesla v tempel 2. februarija, t. j. štirideseti dan, in da sta potlej ž njim bežala v Egipt. Ne moremo si pa misliti, da bi bila po odhodu sv. treh Kraljev mogla še toliko časa ostati v Betlehemu, zakaj Herod gotovo ni čakal, marveč dal takoj svoje krvavo povelje, ko je videl,

*) Prvih sedem govorov o Kristusovem življenju, ki so zlasti primerni za adventni čas, je v lanskem letniku »Duhovnega pastirja« str. 584 in sl.

da sv. treh Kraljev ni bilo nazaj, kakor jim je naročil. Torej si moramo vsekako misliti, da sta Marija in Jožef poprej šla z Jezuškom v jeruzalemski tempel in sta se zopet vrnila v Betlehem. Potlej še-le so prišli sv. trije Kralji in morda se je še tisto noč, ko so se sv. trije Modri vrnili v svoj domači kraj, angel prikazal sv. Jožefu in mu velel, da naj beži v Egipt z Marijo in božjim Detetom. Prazniki sv. cerkve v tej zadevi niso merodajni, saj se praznik nedolžnih otročičev praznuje že tretji dan po Jezusovem rojstvu; sv. cerkev se torej pri razdelitvi praznikov ni ozirala na to, v kateri vrsti so se vršile dotične dogodbe in skrivnosti, marveč je imela druge namene pri taki razdelitvi.

Prvi dogodki Jezusove detinske dôbe so se vršili v tej-le vrsti: Ko je bil naš Izveličar osem dnij star, je bil po judovski šegi obrezan in mu je bilo slovesno dano ime Jezus; ko je bil star 40 dnij, sta ga Jožef in Marija nesla v Jeruzalem v tempel, da sta ga tam darovala; potlej sta se vrnila zopet v Betlehem in kmalu potem so prišli sv. trije Kralji iz Jutrovega; potlej je pobegnila sv. družinica v Egipt in vrnivši se od tam v domačo deželo je živela v Nazaretu. Danes premislimo natančneje prva dva dogodka.

Da bomo mogli prav spoznati in ceniti sveto detinstvo našega Gospoda Jezusa Kristusa, moramo najprej prevdariti zlasti te-le tri reči: a) Svetovno spoznanje vseh časov je to-le, da so človekova detinska leta najlepša leta, in da so v obče nedolžni otročiči najboljši in najsrečnejši ljudje na svetu. Vendar tudi med otroci moramo že izbirati in reči, da so nekateri veliko boljši in ljubeznivejši mimo drugih. Kako ganljivo je n. pr. brati o angelskem vedenju malih detinskih svetnikov, kako jim je že na angelsko lepem obrazku odsevala sveta detinska nedolžnost in blagovitost! Vse je bilo nekako očarano v bližini take detinske plemenitosti in svetosti.

Ako so pa že navadni sveti otročiči tako nebeško dobri, lepi in prikupni: kaj naj rečemo o najboljšem in najsvetejšem — božjem Detetu, čegar božjega Srčeca ni nikdar otemnevala nobena tudi najmanjša slabost, marveč je bilo že v prvem trenutku zlata posodica vse nebeške svetosti in lepote. Oj, kako je moralo božje Dete lepo in ljubeznivo biti tudi po svoji zunanosti! Največji mojstri slikarji so se trudili, da bi ga nam naslikali v njegovi rajski lepoti. Res so nam nekateri tako lepo naslikali božje Dete,

da se ga ne naveličamo gledati; vendar ga niso mogli nikdar naslikati tako lepega in ljubeznivega, kakor je bilo resnično. Torej bi se tudi jaz zastonj trudil, ko bi hotel le nekoliko opisati njegovo istinito lepoto in milobo. Le to vam še enkrat povdarim, da, kadar poslušate ali premišljate o božjem Detetu, si je morate misliti tudi po zunanje kar le moč krasno in ljubeznivo. Tako ljubeznivega otroka ni bilo ne prej ne potlej v naši solzni dolini. O srečna Marija, srečni Jožef, ki sta smela v njegovi bližini bivati toliko časa, njemu streči, njemu celo zapovedovati!

b) Poleg tega si moramo pa tudi misliti, da je bilo božje Dete kot Bog in človek skupaj od prvega trenutka zemeljskega življenja pri popolni samozavesti. Navadni otroci se v prvih letih ne zavedajo še tako, da bi s premislekom kaj delali ali opuščali; zato se delovanje prvih let ne more prištevati niti v zasluženje niti v greh. Pri Jezuščku je bilo pa drugače. Ž njim se je v prvih dneh zemeljskega življenja tako godilo, kakor nam opisujejo sveti evangelji zato, ker je sam hotel; in ravno zato, ker je sam hotel, je bilo že vse zaslužno za nas, se je delo njegovega odrešenja začelo precej v začetku in je trajalo do tretje popoldanske ure onega velikega petka, ko je zdihnil svojo dušo na lesu svetega križa; skrivnostno se pa nadaljuje še sedaj v sv. katoliški cerkvi. Precej v začetku si je bil svest svoje velike naloge na zemlji.

c) Jasno je tudi, da vse one judovske šege, katere je ukazovala Mojzesova postava za navadne otročiče, niso bile potrebne za Jezusa in njegovo božjo Mater Marijo, n. pr. obrezovanje, darovanje in očiščevanje v templu. A vendar je hotel Jezus, da se natanko dopolnijo že zaradi spoštovanja, ker jih je bil Bog sam zaukazal svojemu izvoljenemu ljudstvu, potlej iz pokorščine, ker je prišel postaviti dopolniti, ne je razvezovat, in tudi zato, ker ni hotel svetu razodeti svoje božje nature, dokler ni prišla njegova ura.

1. Prva skrivnost Kristusovega detinstva je torej ravno skrivnost današnjega praznika, namreč obrezovanje in imenovanje. Obrezovanje se je pri Judih vršilo z neko domačo slovesnostjo, h kateri so bili povabljeni sosede in sorodniki. S to slovesnostjo je bil otrok vsprejet v judovsko občestvo, vsprejel je čednosti pa tudi dolžnosti izvoljenega ljudstva ter je bil ločen izmed vseh drugih narodov. V tem smislu je bilo obrezovanje predpoda sv. krsta, ker po sv. krstu smo tudi kristijani vsprejeti v posebno občestvo,

namreč v sv. katoliško cerkev, občestvo svetnikov, da imamo potlej pravico do njenih blagrov, ob enem se pa tudi zavežemo, da bomo zvesto izpolnjevali vse zahteve sv. katoliške cerkve.

Predpoda sv. krsta je bilo pa judovsko obrezovanje tudi zato, ker je otrok ta dan dobil ime. Tudi zaradi tega je današnji praznik v sv. katoliški cerkvi tako zelo imeniten, ker obhajamo imendan našega najvišjega Kralja, Gospoda Jezusa Kristusa. Navadni otroci se veselijo svojega godu še-le potlej, ko so prišli do popolnega spoznanja; božje Dete je imelo pa že vse spoznanje, ko je praznovalo svoj prvi imendan. Jezus je že takrat vedel, koliko britkega, pa tudi veselega je v zvezi s tem imenom; že naprej je videl, kako bodo sovražniki zaničevali, sramotili, sovražili in preklinjali to presveto ime. Videl je pa že tudi naprej slavne zmage tega mogočnega imena, kako veličastni čudeži se bodo godili v njegovem imenu, kako bode trepetala pred njegovim imenom vsa peklenska oblast, kako veličastno pa se bode v tem imenu vzdignilo in razširjalo po vesoljnem svetu njegovo mogočno kraljestvo, katerega ne bodo mogle uničiti nikakoršne sile, ne zemeljske, ne peklenške, namreč nepremagljivo kraljestvo sv. katoliške cerkve; videl je vsa junaška dela, ki se bodo v cerkvi izvrševala v njegovem imenu vse dni do konca sveta; videl je že naprej vso čast in slavo, s katero bodo poveličevali to presveto ime vsi angeli in pravični v nebesih in na zemlji na vekov veke! Ako to prav prevdarimo, bomo še-le prav umeli pomen današnjega Jezusovega praznika, bomo se pa tudi na novo zavzeli za proslavo njegovega presvetega Imena. Spoštovano, češčeno, hvaljeno in ljubljeno bodi vselej in povsod med nami mogočno, presveto, presladko ime Jezus!

2. Še dve drugi skrivnosti, ki sta se vršili precej v prvi dôbi Jezusovega življenja na zemlji, in sicer v veličastnem templu v Jeruzalemu, moramo danes premisliti. Predno pa spremljamo Marijo in Jožefa z Jezuškom prvikrat v to prekrasno svetišče stare zaveze, zdi se mi potrebno, da vam na kratko, vsaj v nekatereh potezah popišem prelepi jeruzalemski tempel, ker se v Jezusovem življenju še mnogokrat imenuje.

Jeruzalemsko mesto je pozidano na višavi, na precej obširnem hribu. Vzhodnji del hriba se je imenoval Morija in tam je stal prekrasni tempel jeruzalemski, katerega je bil prvotno sezidal kralj Salomon; pozneje so ga sovražniki razdejali, a zopet pozidali Judje, ko so prišli iz sužnosti; posebej pa ga je krasno prenovil

kralj Herod. Ta prenovitev je bila ob Kristusovem času že večinoma dovršena; zato se je imenoval odslej tudi Herodov tempel. Veličastni zidovi so štirikotno obdajali templov¹ prostor, 500 m na dolgo in 300 m na široko. Skozi več vrat se je prišlo najpreje v p a g a n s k i p r e d d v o r, ki se je zato tako imenoval, ker so smeli tja zahajati tudi pagani. Ob znotranjem zidovju so bile tu dvojnate, ob jugu celo trojnate lope s prelepim stebrovjem 22 $\frac{1}{2}$ m in na južni strani celó 45 m visokim, in s ploščnato streho iz cedrovega lesa. Tukaj je bila shodnica in sejmišče, kjer so prodajali živali in druge reči, katere so bile potrebne za daritve, in kjer so zamenjavali denar za tempelski davek. To je bil prvi in največji prostor. Za 20 stopnic višje se je razprostirala zopet obzidana planota, kamor se je prišlo skozi devetero vrat, izmed katerih so bila vrata na vzhodni strani največja, imenovana »lepa vrata«, 22 $\frac{1}{2}$ m visoka in 18 m široka; 20 mož je bilo treba, da so mogli zvečer zapreti ta vrata. Tod se je prišlo najpreje v ž e n s k i p r e d d v o r; v zgornjih prostorih te lope so smele ostajati Izraelke. Od tod se je šlo (že v tretjič višje) po 15 stopnicah v m o š k i p r e d d v o r, kjer so bili ob straneh prostori za tempelsko opravo in tudi sobana za veliki zbor. Na isti višini, obdan od moškega preddvora je bil d u h o v n i š k i p r e d d v o r, kjer je bil velikanski oltar za ž g a v n e d a r o v e, in orjaška p o s o d a za umivanje (bronasto morje), ki je držala nad 500 hl vode. Še-le od tega prostora se je prišlo po 12 stopnicah do pravega svetišča, do templja, ki je imel tri oddelke: spredaj proti vzhodu l o p o 45 m široko in tudi 45 m visoko, potem s v e t o, kjer je bil altar za zažiganje kadila, na desno (proti severu) z l a t a m i z a za daritvene kruhe, na levo (proti jugu) zlati svečnik za 7 svetil; v ozadju proti zahodu pa je bilo n a j s v e t e j š e, z dragoceno preprogo ločeno od svetega; tukaj pa je bilo vse prazno, le tri prste visok kamen je bil postavljen tam, kjer je bila nekdanj skrinja zaveze, da je veliki duhovnik tje postavil kadilnico, ko je prišel veliki spravni dan v presveto.

Ta tempel se je prišteval najlepšim in najdragocenejšim stavbam starega veka; sezidan je bil (z lopo vred) iz samih velikih mramornatih kamenov, od zunaj in znotraj obilno pozlačen in pokrit z zlatimi ploščami. Lahko si mislimo, kako lepo in ganljivo ga je bilo videti, zlasti od daleč, n. pr. z Oljske gore. Ni se nam treba čuditi, če se nam sporoča, da se pobožni Izraelci niso mogli solz zdržati, ko so zazrli to prekrasno svetišče in ko so

stopali na to posvečeno višavo, katero si je bil Bog sam izvolil za svoje bivališče. Lahko si pa tudi mislimo, da še nikdar ni bilo nobeno srce na teh svetih stopnicah tako ginjeno, kakor srce Marijino in Jožefovo, ko sta prišla prvikrat z Jezuščkom le-sem, ko je bil star 40 dnij.

Dvojno dolžnost je pri Judih zahtevala Mojzesova postava za prvorojenca. Po tej zapovedi je bilo najprej vse prvorojeno Bogu posvečeno. Vsi najstarejši sinovi bi bili morali vsled te naredbe služiti v templu. Ker je bil pa pozneje v to odbran Levijev rodi bili so v templu le sinovi iz Levijevega rodu, drugi pa so se moral odkupiti; plačati je bilo 5 siklov (po našem okrog 6 gld.) in prvorojenec je bil prost. Jezusa pač ni vezala ta postava, ker je bil sam božji Sin, ali ker še sedaj ni hotel razglasiti svojega božjega veličastva, hotel je, da se tudi zanj izpolni ona judovska postava.

Druga zahteva pa je bila, da se je 40. dan opravil dar za očiščevanje in sicer jagnje kot žgavna daritev in golob kot pravna daritev. Ubožne matere pa so smele mesto jagnjeta darovati tudi goloba, torej dva goloba ali dve grlici, enega za žgavni, enega pa za pravni dar. Ker je bila Marija ubožna, darovala je torej dva goloba. Tudi to se ni moglo zahtevati od Marije, brezmadežne Matere, ali hotela je v svoji ponižnosti, da naj še skrita ostane njena slava in pa, da se natanko izpolni Mojzesova postava.

Darovanje je bilo pa tukaj vse drugačno, kakor pri drugih materah. Tukaj ni bil samo zunanji obred, kakor ga naznanja izraz »pred Gospoda postaviti«, marveč Marija je res Jezusa darovala nebeškemu Očetu, naj se nad njim izpolni, kar je njegova sveta volja. Pa tudi Jezušček se je sam daroval svojemu nebeškemu Očetu. Drugi otroci se seveda v taki dobi ne zavedejo in niti ne vedó, kaj se ž njimi godí, a Jezus, Sin božji, je bil pri popolni zavesti, je kot Bog in človek skupno v eni osebi že vse naprej vedel, kaj se bo godilo ž njim in se je že naprej daroval nebeškemu Očetu; daroval vse, kar je imel trpeti 33 let svojega trudapolnega življenja, in daroval še posebej, kar se bo zgodilo tam na bližnjem griču, na gori Kalvariji.

To je bilo glavno opravilo v Jeruzalemu, a temu se je pridružil še ginljiv prizor, ki ga nam slika sv. evangelij v dveh posebnih izvoljenih osebah, Simeonu in Ani. *Živel pa je v tistem času v Jeruzalemu pravičen in bogaboječ mož, Simeon po imenu. Željno je pričakoval Izveličarja, zakaj sv. Duh je bil v njem ter mu je bil razodel, da ne bode umrl, dokler ne vidi Kristusa Gospo-*

dovega. Navdahnjen od sv. Duha pride Simeon prav tisti čas v tempel. Ko prineseta Marija in Jožef v tempel Dete Jezusa, vzame je na svoje naročje, zahvali Boga in reče: „Sedaj izpustiš svojega hlapca, Gospod, po svoji besedi v miru, ker so videle moje oči tvoje zveličanje, katero si pripravil pred obličjem vseh narodov: Luč v razsvitljenje nevernikom in v čast Izraelu, svojemu ljudstvu.“ — Kako veličastne so te besede častitljivega starčka! Pač vredne so, da jih je sv. cerkev vsprejela kakor Caharijev slavospev »Benedictus« in Marijino hvalnico »Magnificat« med vsakdanje duhovske molitve, da jih ponavlja vsak mašnik pri sklepnih molitvah. Blagi starček se sedaj nič več ne boji umreti, ko je videl Jezusa, a ne veseli se le sam za-se, za svojo osebo, temveč raduje se sreče vsega sveta, ker drži v rokah luč vseh narodov in čast Izraelovo. Kako ganljivo je pač moralo biti za Marijo in Jožefa, ko je sivolasi starček tikoma pred smrtjo, ki mu jo je božja previdnost le zato še odložila, da bi videl Zveličarja, sedaj povzdignil svojo velo roko, ter blagoslovil Marijo in Jožefa. Zato pristavi sv. evangelij, da sta se oba čudila tem besedam. — Toda predno se poslovi Simeon, da bi mirno v Gospodu zaspal, obrne se še proti Mariji ter ji preroško izreče strašne besede: *Glej, ta je postavljen v padec in vstajenje mnogim v Izraelu; v znamenje, kateremu se bode nasprotovalo. In tvojo lastno dušo bo meč presunil, da se misli razodenejo mnogih src.* V teh besedah je najprej preroško naslikano m u č e n i š t v o Matere božje; potlej pa usoda izraelskega ljudstva in vseh narodov — prav na kratko je povedana vsa zgodovina krščanstva. Ko je namreč Kristus na svet prišel, sedaj se morajo ganiti vsi ljudje, miren ne more več ostati kar nihče, ali naj se nagne na desno ali na levo, za eno stran se mora odločiti ali za Kristusa ali zoper Kristusa! Sedaj je prišla luč na svet, kjer pa je luč, je le dvoje mogoče: ali stopi v svitlobo, ali pa v senco! Tretje ni mogoče! Kateri hočejo hoditi v Kristusovi luči, tem bo v vstajenje; onim pa, kateri bodo nasprotovali luči in ostali v temi, bo v padec in pogubo.

Predragi, v teh besedah je podpisana tudi naša usoda: Dajmo se razsvetljevati in ogrevati Kristusovi luči, in rešeni smo, sicer smo zgubljeni časno in večno! To nam priča zgodovina Izraelskega ljudstva in še bolj zgodovina sv. katoliške cerkve. — Vse dobro misleče povabim, in taki ste, upam vsaj, vsi navzoči, vse pozovem: prosimo danes, prvi dan v letu, premilo božje Dete, naj bo vsem

ljudem po vesoljnem svetu, a še posebej nam Slovencem svitlo in žarko Solnce, ki naj izdatno razsvetljuje naš um in krepi našo voljo, da hodimo vsikdar po pravi poti, da nam njegovo presladko Ime ne bo v pogubo, marveč v izveličanje! Amen.

A. Kržič.

2. Nauki današnjega praznika.

Ko je bilo osem dnij dopolnjenih
da je bil otrok obrezan, mu je bilo dano
ime Jezus. Luk. 2, 21.

Današnji praznik ima dvojni pomen, prvi je cerkveni in to je spomin obrezovanja Jezusa Kristusa, drugi je svetni, to je, da se z današnjim praznikom začne tudi novo leto. In zato današnji praznik zadeva tudi zgolj posvetnega človeka, kateri ne mara za duhovne in božje reči. Novo leto se začne in to je za vsakega, ki misli, pomenljivo. A kaj za nas pomenja novo leto, o tem sem vam že večkrat govoril; zato se bom v današnji pridigi bolj oziral na duhovni ali cerkveni pomen tega praznika.

Ko je bilo 8 dnij dopolnjenih, je bil otrok obrezan in mu je bilo dano ime Jezus. (Luk. 2, 21). Iz teh besed povzamemo, da je bil vsak izraelski otrok osmi dan po rojstvu obrezan in mu je bilo dano ime. Zakaj pa se je to zgodilo? Zgodilo se je zavoljo zaveze, katero je Bog sklenil z Abrahamom, očakom, in zavoljo obljube, katero je Bog dal Abrahamu. Bog je ukazal Abrahamu: *Zapusti svoj kraj in pridi v deželo, katero sem ti namenil. Ako boš moje zapovedi spolnoval, bom te storil očeta velikega ljudstva; tvojega zaroda bo kot zvezd na nebu in dal mu bom v posest kanaansko deželo,* — to je bila obljuba. Znamenje storjene zaveze pa je bila po božjem ukazu — obreza. *Vsako dete moškega spola naj se obreže osmi dan.* Kdor je bil obrezan, je bil prištet izraelskemu ljudstvu, kdor pa ni bil obrezan, je bil izbrisan iz števila izraelskega ljudstva. Obreza je bilo znamenje izvoljenega ali božjega ljudstva, zaroda Abrahamovega, božjih otrok — zatorej je bila obreza podoba sv. krsta in v nekem oziru zakrament starega zakona. *Ko je bilo osem dnij dopolnjenih,* to hoče reči: Ko je bil dopolnjen od postave določen čas, osem dni, se je tudi nad Marijinim detetom ravnalo po postavi izraelskega ljudstva. Dete je bilo obrezano in dano mu je bilo ime Jezus.

Kaj bi se mogli iz tega učiti? Tri nauke ali resnice za to novo leto in za celo življenje nas uči današnji evangelijski:

1. Storimo vsako reč o svojem času;
 2. Obrezujmo tudi mi svoje hude navade in strasti;
 3. Jezus Kristus naj bo nam začetek in konec!
- O presveto, o presladko ime Jezus! bodi hvaljeno in počlašeno vekomaj!

1. Storimo vse o svojem t.j. o pravem času!

Ko je bilo osem dnij dopolnjenih... s tem pričuje sveti evangelij, da se je Jezus natanko držal in se popolnoma podvrgel božji postavi. Ker je bil iz Izraelskega zaroda, izmed Abrahamovih otrok po svoji materi Mariji, se je podvrgel tudi božji postavi in bil je obrezan; držal se je pa tudi natanko te postave. Ker je postava rekla, dete naj se obreže osmi dan, je bil obrezan osmi dan. Hotel je, da se na njem postava izpolnjuje o svojem času, ne pred časom, ne prepozno, kakor nekateri radi delajo. Zato uči sv. Tomaž: „Jezus Kristus se je o svojem času postavi obrezovanja podvrgel in je nam postal zgled, naj tudi mi storimo vsako reč o svojem času, *ker vsako opravilo ima svoj čas.* (Prid. 8.) Preljubi! ta resnica je zlata vredna, in srečen, kdor se je drži. Storite vse o svojem času! Ta nauk nam Bog že daje v začetku sveta, pri stvarjenju. Bogu bi bilo mogoče, vse naenkrat stvariti, a vendar je stvaril šest dnij in je počival sedmi dan: da človeka uči, naj tudi on stori vse o svojem času. In vse, kar se godi po božji naredbi, vse se zgodi o svojem času: Tako imajo solnce, mesec, zvezde svoja pota in svoj čas, in letni časi in oblaki, vode, morja imajo svoj pot in svoje čase. Gorje nam, če se božje stvari svojih potov in časov ne drže in jih le malo prestopijo; n. pr. če po leti ali spomladi pade sneg, ali voda bregove predere!

Človek! vse te uči: *stori tudi ti vse o svojem času*, zato pridigar uči v 3. poglavju: *Vse ima svoj čas in vse pod nebom preide ob svojih časih: je čas saditi in čas rovati, kar je sajenega; čas jokati se in čas smejati se.* Prosim vas, stariše! učite otroke svoje storiti vse o pravem času, to je: vstati o pravem času, omiti se, moliti, učiti se, v cerkev, k delu hoditi o pravem času. Zagotovim vas, ta nauk bo njih najlepša dota. In ti, krščanska mladina! tudi tebe prosim, stori vse o svojem času. En čas je za smejati se, en čas za jokati; en čas za nabirati in en čas za uživati. Ti, ki misliš, da boš se vedno mogla smejati in peti in se veseliti, boš se že prepričala, da bo prišel tudi čas jokati se. In

ti, ki misliš, da tvoje mladosti in gladkih lic, da tvoje prevzetije in tvojega lišpa ne bo konec, le naj preteče pet, ali deset, ali k večjemu dvajset let in potem se poglej v ogledalo, ali svojo obleko, ali svoj obraz, — vse trpi le en čas. In vi možje in žene! sprejmite tudi vi ta nauk za novo leto: Štorite vse o svojem času. Delajte, kedar je dela čas, počivajte, kedar je čas počivati. Bodite varčni o svojem času in dajajte zopet o pravem času. V tej reči se mnogo greši, odtod pa tudi mnogo nadlog in križev. Kdor o lepem vremenu ne spravi sena, ga mora spravljati v deževnem; kdor o godnem času ne kupuje in ne plačuje, mora plačevati in kupovati o neugodnem času po dvakrat, trikrat in še večkrat. Kdor v mladih letih počiva ali vživa, mora delati in stradati na stare dni. Zatorej le zapomnite si vsi: Vse o svojem času. Kar imate danes storiti, na jutri ne odlagajte!

V dušnih rečeh pa je ravno tako. Ne recite: bom že, bom že; bom že še molil, bom že še v cerkev hodil, bom že šel k spovedi, bom že se spokoril! „Bom že“, to „še ni“, in še le Bog ve, ali tudi bo. „Kar je“, je v naši moči, „kar bo“, je v božjih rokah. Kristus je povedal lepo priliko o devicah, katere se z oljem niso preskrbele. Mislile so tudi, bomo ga že dobile; a o svojem času ga niso imele. Se bom že spokoril! tako praviš, a kdaj? Hočeš Bogu pustiti le kosti, hudiču pa dati meso in cvet svojega življenja? — Kristus Jezus je bil obrezan osmi dan, in nas uči, da naj tudi mi storimo vse o svojem času. O moj ljubi Jezus! spoznam, da sem se še prav malo ravnal po tvojem nauku, spoznam svojo nehvaležnost do Tebe, a danes sklenem: Kolikor bom mogel, hočem storiti vse in o svojem času!

2. Premišljujmo obrezovanje Jezusovo še od druge strani! Obrezovanje ni bilo brez bolečine; pri njem je priteklo tudi krvi. — Jezus ne bi bil dolžan podvreči se obrezovanju, ker je bil božje dete in ne pod postavo. Vendar se je postavil podvrgel in je hotel to bolečino trpeti. In to je bilo prvo trpljenje, katero je Kristus trpel zavoljo nas; bila je prva kri, katero je prelił za nas. — Zapomnimo si to, dragi v Kristusu! iz ljubezni do nas je Jezus prevzel to prvo trpljenje, iz ljubezni do nas je prelił prve kapljice krvi. Ena kapljica njegove predrage in presvete krvi bi bila zadostovala za naše odrešenje, ena kapljica, ena solzica, ena bridkost bi bila zadostna, a Jezus je hotel veliko trpeti, vso svojo kri preliłi, da bi pokazal: 1. svojo neskončno ljubezen do nas in 2. ostudnost in hudobijo greha. Po svojem bridkem trpljenju in po svoji obilno

preliti krvi je hotel Jezus omehčati trdobo naših src in nas vnemati k ljubezni do Boga. Kaj nas torej uči obrezovanje Jezusovo? Zdi se meni, kakor da bi Jezus nam takole govoril: Glejte ljudje, kako vas ljubim! Za vas prelivam vso svojo kri — danes prvo, na križu pa bom zadnjo kapljico. S čem mi hočete povrniti mojo ljubezen? — Kaj bomo odgovorili? — Čujte, da vam povem! Obrežite svoja srca. — Kako? — Odpovejmo se grehom in hudobiji; odložimo hude navade; zatrimo hude strasti, napačne želje, grešna poželenja; zatajajmo sami sebe — v tem obstoji obrezovanje naših src. Že vsakdanja skušnja nas uči, da moramo porezati kar je škodljivega, nepotrebne, zatreti tako na drevju, na trsju, na njivi, celo na truplu; ravno to je treba tudi na duši. Kar je krivega, napačnega, škodljivega, pregrešnega na dušah, na srcih, se mora porezati in zatreti, ako bi bilo tudi bolešno.

„Obrežujmo svoja srca“, če tega ne storimo, nas Kristus ne more zveličati. — Ta je vdan lažnjivosti; karkoli govori, ni brez laži. Laže, kedar kaj pripoveduje, laže se, kedar govori o bližnjem. Lažnjivost je pa grda navada, in se mora zatreti. Ako se lažnjivosti odpoveš in resnico govoriš, glej, si obrezal svoje srce. — Druga je nagnjena prevzetnosti; vse njene misli, želje in dejanja le na to merijo, kako bi se lepoticila, drugim dopadala. Prevzetnost, to je tista divja škodljiva mladika tvojega srca; poreži jo, ponižaj se, pametno se nosi, nič se ne povišaj, — tako boš obrezala svoje srce in Jezusa razveselila. — Drugi je zapadel dušni lenobi; kaj je to? kdar gre za denar, takrat je ves živ; kdar pa gre za božjo čast, za blagor duše, takrat je ves mrtev ali vsaj zaspan. Glejte, ta dušna lenoba se mora zatreti; kristjan naj bo priden za delo, pa tudi skrben za svojo dušo in za božjo čast. — Eden najnevarnejših odrastkov naših src je sovraštvo ali huda jeza, pa tudi nevoščljivost, požrešnost, nečistost in lakomnost so hude strasti. — Naj ima kdo že to ali drugo hudo navado, strast in poželenje, premaguj jo, zatajaj jo, ne odjenjaj, ne počivaj prej, dokler je nisi zatrl in potem smeš reči: „Svoje srce sem obrezal.“ To hoče Jezus od nas. Preljubi! Jezus se je podvrgel postavi obrezovanja in tirja od nas, da naj tudi mi obrezujemo svoja srca. *Kdor hoče biti moj učenec, naj zataji sam sebe.*

3. In mu je bilo dano ime Jezus. Jezus, to sladko, presveto ime je postavljeno na čelo novega leta, Jezus naj bo nam začetek in konec pri naših delih, opraviilih, potih in pri celem našem življenju, ker ni drugega imena, v katerem je zveličanje, nego

presladko ime „Jezus“. Vojaki imajo na čakah znamenje ali grb. To znamenje kaže, čegavi so, komu služijo, ali cesarju, kralju, ali kateremu drugemu vladarju. Nad vrati velikih hiš vidimo zapisano ime gospodarja ali pa najdemo kakšno drugo znamenje, katero pove, čegava je hiša. Kristjani! na čelo novega leta kakor nad vrata pa je cerkev zapisala presveto ime „Jezus“, to je znamenje in nauk: Jezusovo naj bo novo leto, v Jezusu je začnimo, Jezusu naj živimo, v Jezusu naj je sklenemo, potem bo nam gotovo srečno, dobro leto! — A kako nam je to storiti? Najprej se učimo Jezusa in njegovo ime spoznati. Čem bolj ga bomo spoznali, tem bolj bomo okusili njegovo sladkost, temveč ga bomo ljubili. Oh, koliko jih je celo med kristjani, da tega imena ne poznajo, ne častijo, temveč še preklinjajo! — V Jezusu živimo! kdaj, kako? Greha se varujmo, v božji milosti se ohranimo, storimo in trpimo vse iz ljubezni do Jezusa, in v Jezusu bomo živeli, on bo v naših srcih prebival. — V Jezusu tudi leto in življenje sklenimo! Nič naj nas ne loči od Jezusa, niti dobro, niti hudo; niti življenje, niti smrt; karkoli imamo dobrega, njemu pripisujmo, kar imamo hudega, zavaljo njega zatirajmo, tako bomo v Jezusu živeli, v Jezusu leto in življenje končali. On bo nam veselje, sladkost, tolažba — naše zveličanje!

Tri lepe nauke nas uči današnji praznik in kratki evangelij. Storimo vse o svojem, to je o pravem času, kakor v časnih, tako v dušnih rečeh, in gotovo ne bo toliko zamud, toliko kesanja, manj bo žalosti in bridkosti. Kristus Jezus se je podvrgel postavi obrežanja; obrezujmo tudi mi svoja srca, zatrimo svoje hude navade, strasti, želje, to bo Jezusu najbolj dopadljivo vezilo k njegovemu imendanu, za naše duše pa najzdravejše. Jezusovo Ime je postavljeno na čelo, zapisano nad vrata novega leta, nam v opomin, naj bo Jezus naš začetek in naš konec; v njegovem imenu vse začnimo, storimo, končajmo. Njemu živimo in umrmo, po njem nam bo došlo zveličanje. — Te tri nauke vam podam kot voščilo za novo leto; le spolnajte jih in ne le novo leto, nego vse vaše življenje bode srečno. Amen.

† L. F.

Praznik razglasenja Gospodovega ali sv. trije Kralji.

I. Naš Gospod Jezus Kristus.

IX.

Prišli so Modri iz jutrovega v Jeruzalem in vprašali: Kje je novorojeni »Kralj judov«. Zakaj videli smo njegovo zvezdo na jutrovem in smo ga prišli molit.

Mat. 2, 1. 2.

Jako primerno se mi zdi, da je danes tako nanese, da se prazniški evangelij popolnoma vjema s tem, kar pride po mojem prvotnem načrtu iz Kristusovega življenja sedaj na vrsto. Naloga mi je kolikor toliko olajšana, da mi dogodbje o sv. treh Kraljih, katero bi bil moral o drugi priliki vso po vrsti pripovedovati, danes ni treba še enkrat ponavljati, ker sem vam jo ravnokar prebral iz sv. evangelija. Zadostuj torej, da evangelijskemu sporočilu pridenem le še nekoliko pojasnila.

Trije Modri so bili učeni možje, zlasti izvedeni v zvezdoznanstvu, bogati in iz knežjega rodu, zato se sploh imenujejo kralji. Iz katere dežele so prišli, se ne dá natanko določiti, ker nam sv. evangelij omenja samo to, da so prišli z jutrovega, t. j. iz dežele, ki je od Palestine proti solnčnemu vzhodu; zato razlagalci trdijo, da so bili iz Perzije, ali z Babilonskega, ali pa iz Arabije. Mogoče je tudi, da niso bili vsi iz enega kraja, marveč da so se še le po potu združili, kot enako misleči sveti možje. Ustno izročilo jih imenuje po imenu: Gašpar, Melhijor, Baltazar.

Ker so bili nekdaž Izraelci v babilonski in asirski sužnosti, bilo je tudi tamošnjim poganom znano Balaamovo prerokovanje, da se bode ob Kristusovem rojstvu prikazala svitla zvezda. Ta zvezda, ki se je trem Modrim prikazala na zahodnem nebu proti Palestini, je bila nenavadna čudežna zvezda, nenavadna po svoji svetlobi in po nebesni legi ali konstelaciji. Je li Bog posebej v ta namen vstvaril tako zelo bliščečo zvezdo ali je pa katero drugo že obstoječo zvezdo pripravil v tako bližavo in tak tir, da je bila Modrim tako zanesljiva voditeljica, pač ne moremo določiti. Že apostolski očak sv. Ignacij, antijohijski škof, ki je bil učenec sv. Janeza evangelista, piše v svojem listu do Efežanov tako-le: *Prikazala se je na nebu zvezda, ki je zatemnila vse druge zvezde*

(t. j. bolj svetila kakor vse druge zvezde), *njena luč je bila nepopisna in njena novost je vzbudila začudenje.*

Tukaj pač vidimo, kako se Bog poslužuje natornih okoliščin, kadar deli svoje milosti. Učenim modrijanom zvezdoznancem pošlje svitlo zvezdo, da z modrim razmišljanjem spoznajo njen pomen in pridejo do Jezusa. Preprostim pastircem pa pošlje svojega angela, da jim naravnost razjasni nebeške reči, ker le ti niso zmožni globočjega raziskovanja. Da pa milost božja človeku pomaga, mora ž njo sodelovati, in ne se ji ustavljati. Gotovo so tudi drugi ljudje videli ono prečudno zvezdo in poznali njen pomen, a se niso hoteli milosti božje poslužiti in jim je bila brez koristi, če ne celó v kazen. Dobri pastirci so veselo oznanilo tudi pravili drugim ljudem v Betlehemu, pa sveti evangelij nam ne pove, da bi bili tudi ti prihiteli molit božje Dete.

Kako je mogoče božji milosti se ustavljati in si s tem pogubljenje nakopavati, nam posebno kažejo v Jeruzalemu judovski duhovni in Herod. Judovski veliki zbor je na Herodovo vprašanje tako lepo rztolmačil pomen sv. pisma za — druge, sam pa se ne gane. Herod zanesljivo izvé, da je že Jezus rojen, zvezda božje milosti sveti tudi njemu, a on ji vedoma in nalašč zapira oči, ravná ravno narobe in hoče celo umoriti božje Dete.

Iz tega tudi razvidimo, kako se precej ob Jezusovem rojstvu začnó ločiti ljudje v tri tabore: v take, ki Kristusa iščejo, ljubijo in molijo, v take, ki se brezbrizno ne menijo zanj, in v take, ki ga celo sovražijo. In odslej je bilo zmiraj tako od leta prvega do 1899 je bilo človeštvo razdeljeno v tri tabore, ali prav za prav, ker je pozneje Jezus sam razsodil: *Kdor ni z menoj, je proti meni*, samo v dva tabora; prijatelje in sovražnike Kristusove. In tako se bo ta razdelitev še dalje snovala do zadnjega dne in takrat ob završku zgodovine se hosta za vselej ločila oba tabora: prijatelji Kristusovi pojdejo v večno srečo, njegovi nepopoljšljivi sovražniki v brezкраjno gorje peklenskega trpljenja.

Vse je torej na tem, kam se postavimo sedaj, ko nam še svitlo sije solnce božje milosti, ko nas še tako milo k sebi vabi neskončno usmiljeni Odrešenik rekoč: *Moj sin, daj mi svoje srce!* Današnji dan je posebej naš praznik, ker po sv. treh Kraljih je zasijalo solnce sv. vere vsem paganom, torej tudi našim prednikom in po njih je vzhajalo tudi nam. Pa kaj bi nam pomagalo svitlo in gorko solnce sv. vere, ako sami nočemo, da bi nas razsvitljevalo in ogrevalo?

Naj nam bodo posebno vzor sv. trije Kralji. Kako trdna, neomahljiva je bila njih vera! Ko pridejo v Jeruzalem, odločno vprašajo: *Kje je novorojeni Kralj judovski; videli smo njegovo zvezdo in smo ga prišli moliti.* Ne vprašajo dvomljivo: »Ali je že znabiti rojen?«, marveč odločno: Kje je rojen? Tudi jih ne preplaši splošna mrzlota do Jezusa, ki jo opazijo v Jeruzalemu; za brezverce na desni in levi se ne menijo, marveč veselo korakajo dalje za zvezdo, ki jo imenujejo Jezusovo zvezdo. In ko pridejo do Jezusa, kako je junaška njih vera: Naj je bil Jezušček takrat še v hlevcu, kakor razlagajo nekateri, ali pa so mu že pripravili dobri pastirji dostojnejše stanovanje, kakor razlagajo drugi, vendar pri njem ne najdejo nič kraljevskega, nič imenitnega. Njegova Mati je čisto preprosto oblečena, ne z zlato krono venčana kraljica, vse okrog je tako revno, vse tako ubožno — in vendar ti dobri možje iz jutrovega spoznajo v premilem Detetu Kralja nebes in zemlje, spoštljivo pokleknejo in ga molijo kot svojega pravega živega Boga. In potlej mu podajo daril, prav kakoršna se spodobijo Izveličarju. Dajo mu zlata, ker v njem častijo svojega kralja, podarijo mu kadila, ker vedó, da je Jezus, če tudi nezmožno Detece, vsemogočni, neskončno sveti Bog, kateremu edino se sme kadilo zažigati; izročijo mu tudi mire ter hočejo s tem naznaniti, da bo Jezus tudi kedaj mrlič, da bode s svojo smrtjo odrešil človeški rod.

Poleg žive vere se pa kaže pri sv. treh Kraljih še posebno velikodušna požrtvovalnost. Oj, niso sv. trije Kralji Jezusu darovali samo trojnega darú: zlata, kadila, mire! ne! Darujejo mu svojo domovino, svoje družine, svoje premoženje, ker iz ljubezni do njega vse popustijo, svoj počitek, svoje telesne moči na daljnem potovanju, svoje srce, da, še skoro svoje življenje, ker krvoločni Herod bi jim ne bil prizanesel, ko bi se bili zopet vrnili k njemu; ustno izročilo pa res poroča, da so pozneje postali mučenci — torej za Jezusa tudi junaško darovali svoje življenje ter postali veliki in slavni svetniki! Glejte, to se pravi vero imeti in po veri tudi živeti!

Pa ni se nam ozirati le samo na svete tri Kralje, marveč tudi na sveto družinico: na božje Dete, Marijo in sv. Jožefa. O, božje Dete jim je knežje povrnilo darove, katere so mu poklonili tako blagodušno: Modri so njemu darovali, kar so najboljšega mogli najti v svoji domači deželi, Jezus jim je pa tudi daroval, kar je imel najboljšega iz svoje nebeške domačije; oni so mu

darovali vidne darove, on pa jim je obilno poplačal z nevidnimi, — take zaklade jim je dal v srce, da so si ž njimi pridobili nebeško kraljestvo. Povračuje jim pa še sedaj v nebesih in jim bode poplačeval večne čase. Darovi, katere so sv. trije Kralji dobili pri Jezusu, pa niso bili v prid le njim samim, marveč vesoljnemu svetu; saj po njih je zasvetila zarja zveličanja tudi drugim, vsem paganskim narodom.

Prav, da sv. cerkev tako slovesno praznuje praznik sv. treh Kraljev. — Oj, kako se veseli sv. družinica teh blagih mož: najprej Jezušček, ki z božjo vednostjo bere v njihovem srcu preblage namene, ki so jih nagnili, da so storili tako daljno pot; bere v njihovem srcu tako živo vero, katere se je pozneje vselej tako zelo razveselil, kjerkoli jo je opazil; bere v njihovem srcu gorečo pobožnost, s katero ga proslavljajo. Kako pa sta vesela tudi sv. Jožef*) in Marija teh plemenitih mož, kateri isto verujejo, kar onadva, kateri enako molijo, enako ljubijo, kakor onadva!

A po tem vsestranskem veselju kmalu nastane vsestranska užaljenost: Sv. trije Kralji zvedó po angelu osupljivo vest, da hoče kralj Herod umoriti Jezusa, naj torej nikar ne hodijo praviti Herodu, da so ga našli. Nekoliko jih potolaži to, da bodo prepričali to strašno moritev, ako gredó po drugi poti domov; vendar so ogorčeni v dno srca, ko zvedó tako podlo sovraštvo, ki hoče umoriti celo preljubeznivo božje Dete. Še strašnejša pa je bila ta novica za sv. družinico. Kar nenadno se prikaže angel Gospodov sv. Jožefu v spanju in pravi: *Vstani in vzemi Dete in njegovo Mater in beži v Egipt in bodi tam, dokler ti ne porečem; zakaj Herod bo iskal Dete, da bi je umoril!*

Zares, strašno poročilo, grozovito povelje! Kolikor besedij, toliko bridkostij! *Vstani!* veli angel. Torej še dneva ne sme pričakati, še posloviti se ne utegne pri znancih; kar nenadoma naj vzbudi Mater in Dete in urno naj zapusti za Jezusa tako nevarni kraj! — *Vzemi Dete in njegovo Mater!* Oh, ko bi moral že sam trpeti; ali kako se mu smilita Jezušček in Marija! A ne pomaga nič; kar neutegoma ju mora vzdramiti iz sladkega spanja, kar precej naznaniti grozovito povelje. — „Beži!“ Kam pa? V daljno, nepoznano egiptovsko deželo; proč izmej svojih znancev v čisto tuje kraje, kjer nikogar ne pozna in nihče ne njega, v deželo, kjer so imeli njegovi predniki toliko trpeti. — „Beži!“ Za koliko časa?

*) Več o tej in se o drugih dogodbah iz Jezusovega detinskega življenja glej v knjižici: »Kako ti je ime? II. sv. Jožef.«

»Bodi tam, dokler ti ne porečem.« Torej tudi te tolažbe ne izve, kdaj bo mogel zopet nazaj priti iz pregnanstva. Morda bo moral prav dolgo ostati na ptujem. O, koliko rečij bi bilo treba s seboj vzeti, pa jih ne more, ne utegne in bi tudi ne bilo varno, ker se mora zgoditi vse urno in skrivaj! — Beži! Zakaj neki? *Herod bo Dete iskal, da bi je umoril.* Še celo kaj takega se mora slišati: torej umoriti hočejo Jezuščka, ko je komaj začel živeti. Da, huda poskušnja za sveto družinico je bilo to povelje.

Izvršilo se je natanko, kakor je bil angel zapovedal. Jožef vstane, vzame po noči Dete in njegovo Mater in beži v Egipt. Potovanje je trajalo 8 do 10 dnij in sičér skozi Hebron in puščavo, ali pa od Hebrona proti Gazi ali, kakor pravi staro sporočilo, zavoljo večje gotovosti skozi Jope ob morju. Pot je bila težavna. Izraelcem je Bog nekđaj poslal svitel oblak za voditelja, sladko mano za hrano in čudežno pijačo iz skale; pri sveti Družini ni bilo takih olajšav; vsaj sv. pismo nam ne pové ničesar. In vendar so naši sveti popotniki mirni, zadovoljni. Volja božja je to! s tem se tolažita Jožef in Marija. Iz ljubezni do Jezusa rada vse pretrpita, da je le rešeno njegovo predrago življenje!

Tudi življenje v Egiptu je bilo polno težav in neprijetnostij. Bila je dežela grdega malikovanja, torej za sveto družino kraj gnjusobe; trpeli so gotovo tudi pomanjkanje in Marija in Jožef sta morala trdo delati za vsakdanje potrebe. Vendar tudi brez tolažbe ni bilo. Ker je bilo tudi v Egiptu več Judov, so obhajali gotovo tudi skupno službo božjo. Osobito je sv. družina v molitvi zajemala moč in tolažbo; in kolika radost je bilo za Jožefa in Marijo božje Dete, ki se je tako lepo razvijalo. Seveda največja radost je bila pa takrat, ko se je zopet angel prikazal Jožefu v spanju in rekel: *Vstani in vzemi Dete in njegovo Mater in pojdi na Izraelsko zemljo, zakaj pomrli so oni, ki so Detetu po življenju stregli.* Jožef vstane, vzame Dete in njegovo Mater in pride na Izraelsko zemljo. Ko je pa slišal, da vlada v Judeji Arhelaj mesto Heroda, svojega očeta, se je bal tje iti. In v spanju opomnjen se ogne na Galilejsko. Naseli se v mestu Nazaretu, da se je izpolnilo, kar je bilo rečeno po prerokih: *Nazarenčan se bode imenoval.*

Spremljevali smo na ptuje sv. družino, kaj pa se je ta čas zgodilo na Judovskem? Herod se je razsrdil, ker ni bilo treh Modrih nazaj in ukazal pomoriti vse fantiče po dve leti in manj stare, kar jih je bilo v Betlehemu in okolici. Strašno neusmiljeno

klanje je nastalo, zakaj število prvorojenih otrok je bilo precejšnje, gotovo blizo sto. Bržkone sta Marija in Jožef še-le po vrnitvi iz Egipta izvedela za to kruto dejanje. Hudo ju je moralo užaliti, da še drugi trpijo. Še bolj sta se veselila, da je rešen Jezus. — A v kratkem je doletela tudi neusmiljenega Heroda zaslužena kazen. Napadla ga je nenavadno ostudna bolezen. Črvi so se mu zaredili v mesu, po telesu in nogah se je nabirala voda, sapa mu je bila težka in smrdeča, po njegovem drobu je divjala neznosna bolečina, krč mu je lomil ude. Ko je izvedel, da mora umreti, ga je zgrabila huda jeza. Zapovedal je, da morajo po njegovi smrti umoriti vse veljake v deželi, da bode vsaj žalost mej ljudstvom. V neizmernih bolečinah se je hotel z nožem zabosti, pa so mu ga iz rok iztrgali. Še pet dni pred svojo smrtjo je dal umoriti svojega lastnega sina (Antipatra). Slednjič ga je rešila tužna smrt; ljudstvo ga ni obžalovalo, marveč preklinjalo. Tako je umrl prvi preganjalec Sina božjega; cerkvena zgodovina nas uči, da so enake smrti umirali tudi njegovi posnemalci, skoro brez izjeme vsi kruti preganjalci Kristusa in njegove cerkve.

Dalje pa o Jezusovi mladosti nimamo poročil. Sv. evangelij opisavši beg v Egipt kar obče pristavi opazko: *Dete pa je rastlo in močno postajajo in je bilo polno modrosti in milost božja je bila v njem.* Oj srečna, tako moramo vzklikniti, presrečna sta bila Marija in Jožef, ki sta vse to opazovala v svoji Nazareški hiši toliko vrsto let! Kdo bi mogel opisati srečo tega družinskega življenja, ki je najlepši vzor za vsako dobro in srečno obitelj.

Potovanje in darovanje je jedro današnjega premišljevanja. Težavno in trudapolno pot so imeli sv. trije Kralji, še dokaj strašnejše pa je bilo pregnanstvo za sveto Družino. Pa radi so sv. trije Kralji prestali vse težave trudapolnega potovanja, da so le Jezusa našli, da so njega mogli moliti in mu izročiti svoje darove. Radovoljno sta tudi sv. Jožef in Marija pretrpela vse nezgode in britkosti egiptovskega pregnanstva, da sta le rešila predrago življenje svojega ljubega Jezusa, da sta le njemu mogla streči. Predragi, tudi naše življenje je potovanje, večkrat jako težavno potovanje, ki stane veliko truda, bojov in naporov. A bodimo modri in obračajmo si v časni in večni prid ves svoj trud po vzgledu treh Modrih in svete Družine. Potrpežljivo prenašajmo, česar ne moremo odvrniti; Bogu darujmo znoj svojega potnega čela. Dober namen bodi dragoceno zlato, s katerim pozlačujmo vsa svoja dela

in darujmo nebeškemu Kralju; poleg dela pa ne pozabimo tudi molitve, dišečega kadila, ki naj se vsak dan s prijetno vonjavo vzdiga iz pobožnih src proti nebu; posebno pa radi darujmo miro potrpežljivosti in premagovanja. Da, močnodušno darujmo dan na dan ta trojni dar Jezusu: delo, molitev, trpljenje, dokler ne pridemo po modrem potovanju k njemu v nebesa uživati večni mir in pokoj! Amen.

A. Kržič.

2. Hoja za Jezusom je vesela.

Kadar so Modri zvezdo zagledali, so se silno razveselili. Mat. 2, 10.

A. 1. Danes končavamo svete božične praznike, spomin rojstva Jezusa Kristusa, Sina božjega, zveličarja našega, ki je prišel na zemljo z nebes zato, da bi se po njem vsi zveličali, ali tje gor v nebesa došli. Ako pa hočemo doseči nebeško veselje, ter se veseliti pri Jezusu, moramo tudi v tem življenju hoditi za milim Jezusom; to nas uči današnji praznik — god svetih treh Kraljev.

2. Sv. evangelist in apostol Matej nam to podučljivo zgodbo jasno popisuje. Ob času rojstva Jezusovega se je daleč na jutrovnem prikazala čudežna zvezda; Modri gredó za njo; blizu Jeruzalema se jim skrije. Modri gredó obiskat Heroda, ki jih zavrne proti Betlehemu; in zvezda se jim zopet prikaže, ki jih je vodila do Jezusa. Kadar so Modri zagledali zvezdo, so se silno razveselili.

3. Angeli so bili poslani k Jezusu; pastirci so prihiteli k jaslicam; kralji ga častijo, Modri ga molijo. Le mi sami ne maramo za ljubega Jezusa, ter nečemo k njemu iti, tudi ne za njim hoditi. Ker pa vendar moramo za Jezusom hoditi na tem svetu, ako se hočemo pri njem v nebesih vekomaj veseliti, vam mislim danes opisati hojo za Jezusom in priporočiti, zato rečem:

Hoja za Jezusom je

1. sicertežavna; pa

2. vesela.

B. 1. Neki mladenič je došel k Jezusu vprašat, kaj ima za nebesa storiti. Jezus mu reče: *Spolnui zapovedi; ako pa hočeš popolnejši biti* (in še lažje in bolj varno za menoj hoditi): *Prodaj vse, kar imaš; tedaj pa pridi in hodi za menoj.* In sv. evangelist pa je pristavil opazko: *In ta mladenič je žalosten odšel.* (Luk. 18, 10.) Hoja za ljubim Jezusom se mu je zdela pre-

težavna. Da je težavna steza za Jezusom, nas učijo trije Modri: dom so zapustili, čutili so težavo daljnega pota; pred hudobnega kralja so prišli; in še druge nepravilike potovanja so imeli. Pa mili Zveličar nam je to tudi sam napovedal, da je v nebesa ozka pot in tesna vrata; treba se je torej ponižati in zatajevati. Ne smemo na sebi imeti nič napuhnjenega, nič lakomnega, nič umazanega ali nečistega: *Sami sebe moramo zatajiti in svoj križ za Jezusom nositi.* (Luk. 9, 10.) Učenec in nasledovalec Jezusa Kristusa se mora zatajevati: svoje oči, svoj jezik, usta, roke, noge, srce, vse telo, in vse mirno in voljno trpeti, to se pravi sam sebe in svojo poželjivost križati. In tako so delali vsi pravi nasledovalci Jezusovi po besedah sv. apostola Pavla, ki piše: *Kateri so pa Kristusovi, so svoje meso križali z grehi in željami vred.* (Gal. 5, 24.) To pa ravno ni tako lahko; sam sebe križati, to naši popačeni natori težko stori; še danes smo sem težko došli v zimi in hudem vremenu, in mi vsi moramo priznati: Hoja za ljubim Jezusom je sicert težavna — ali ona je:

2. Vesela in sladka, kar še kratko premislimo. To resnico nam najlepše pojasnuje današnji sv. evangelij ali zgodba sv. treh Kraljev: Zagledavši zvezdo veselo zapustijo dom, rodbino, prestol; daljna steza jim je bila vesela pot, da se nič utrudili niso; ko se jim je za Jeruzalemom zopet zvezda prikazala, bili so napolnjeni najslajšega veselja, ker tako nam priča sv. evangelist in apostol Matej, ki piše: *Kadar so modri zvezdo zagledali, so se silno razveselili.* (Mat. 2, 10.) Ta radost se jim je pa spremenila v rajsko veselje, ko so Dete Jezusa končno našli in molili. Hoja za Jezusom je sladka. Ali ni bil sv. Peter apostol črez vse vesel in srečen, ko je za Jezusom došel na vrhunec sv. gore Tabor, in je ondi radost svojega srca razodel, govoreč: *Gospod! dobro nam je tukaj biti; ako hočeš, naredimo tukaj tri šotore.* (Mat. 17, 4.) Kdaj pa je bila Magdalena veselejša? ali tedaj, ko je hodila po široki stezi večnega pogubljenja, kar ji je provzročilo bridke solze? — ali ne tedaj, ko je pri Jezusu klečala in odpuščenje svojih grehov dobila, potem pa stanovitno za Jezusom hodila? Gotovo je bila čez vse vesela, ker si je najboljši delež izvolila! Sv. Peter Alkantarec je sklep naredil: posvetnost celo zapustiti, in v najostrejši spokornosti za Jezusom hoditi. Ta težavna steza je bila njemu vesela, ter ga je tudi pripeljala k Jezusu v nebesa. Po smrti se svetnik prikaže svoji vrstnici sv. Tereziji, govoreč: Oj srečna pokora — hoja za Jezusom, ki si mi toliko veselje pripravila!

Vsem posvetnežem, ki se hoje za Jezusom bojijo, češ da je pregrenka in žalostna, naznanim kratko zgodnico, ki nas milolepo prepričuje, da steza za Jezusom je kaj vesela.

Na Angležkem je živel mlad mož, zale postave, silno bogat, pa zelo pregrešen. Nakupil je krivoverskih knjig, da bi jih v Parizu spečal med kristijane. Ali tukaj ga po Marijini priprošnji zadene milost božja, da se sam spreobrne, svet zapusti, ter gre v samostan, kjer je v ozki hišici pobožno živel. Čez dolgo pa je svojim tovarišem poročal: Nikdar nisem bil tako srečen in vesel, kakor sem zdaj, kadar klečim pred podobo Marije Device, ali molim pred sv. Rešnjim Telesom.

Da, hoja za Jezusom je čez vse vesela, to smo čutili tudi mi vsi: ti mladenič, ti deklica, in mi vsi — občutimo rajsko veselje danes, ko smo došli k Jezusu.

C. To je hoja za Jezusom! sicer težavna, pa tudi vesela. Ne bojte se je! Le stanovitno hodimo za Jezusom, v nebesih ga najdemo. O sv. trije Kralji! prosite za nas. Amen.

Simon Gaberc.

Prva nedelja po sv. treh Kraljih.

Náš Gospod Jezus Kristus.

X.

Jezus je rasel v modrosti in starosti in milosti pri Bogu in pri ljudeh.

Luk. 2, 52.

Zopet danes je tako nanese, da pride v našem premišljevanju Kristusovega življenja na vrsto ista skrivnost, katero nam pripoveduje nedeljski evangelij. Zgodbe same, ki vam je že itak znana iz otroških (šolskih) let, mi torej ne bo treba ponavljati, marveč le nekoliko natančneje si bomo ogledali njene posameznosti. Posebej pa vam moram zagotoviti, da se mi je že iz mladih nog današnji sv. evangelij prav posebno prikupil, nekaj zato, ker nam res pripoveduje tako pristrčno lepe reči o božjem mladeničku Jezusu, nekaj pa tudi zato, ker je to edin evangelij, edino veselo sporočilo o Jezusovem mladostnem delovanju in še celo ta le tako malo sporoča. Drugi evangeliji, ki nam opisujejo Jezusovo detinsko dobo, nam pripovedujejo le bolj to, kaj se je godilo z Jezuškom, kaj so drugi delali z božjim Detetom, ne izvemo pa iz njih, kaj je

delal Jezus sam. Zato se pa vam mora ravno ta evangelijski oddelek zdeti tem dragocenejši, res pravi biser svete povestnice, katerega si zlasti mladina ne more dosti skrbno ogledovati; pa tudi odrasli naj bi ga cenili nad vse ter mnogokrat kazali svoji deci, katero vzgajajo. Ozrimo se torej najprej na te dneve, katere nam sveti evangelijski posebej omenja o Jezusovi mladosti, potlej pa še nekoliko sploh na ona leta, ki jih je naš Gospod samotno preživel v Nazaretu do svojega tridesetega leta.

Judovska postava je velela, da morajo vsi moški trikrat v letu potovati v Jeruzalem ob treh poglavitnih praznikih: o veliki noči v spomin rešitve iz Egipta, o binkošti v spomin na deset božjih zapovedij, ki jim jih je dal Bog na Sinajski gori, in v jeseni, ko se je obhajal praznik šotorov, v spomin, da so nekdaj ob svojem potovanju iz Egipta bivali v šotorih. Izraelkam to ni bilo zapovedano, a pobožne device in žene so se rade pridružile drugim božjepotnikom. Posebno Marija se ni ustrašila dolge poti iz Nazareta v Jeruzalem, ker je pač mej vsemi imela najbogoljubnejše, najsvetejše srce. Dečki so bili pri Izraelcih od 12. leta dolžni postiti se, trikrat v letu iti v Jeruzalem in sploh izpolnovati vso judovsko postavo. Je-li Jezus tudi že pred 12. letom katerikrat šel v Jeruzalem, ne vemo, ker nam sv. evangelijski tega ne pove, verjetno pa je.

Ob taki priliki je torej prihajalo silno veliko ljudstva v Jeruzalem, povprek 500.000 oseb. Zastran lepšega reda so prihajali in odhajali moški skupaj in ženske skupaj, mladina pa je šla deloma posebej, deloma pa se je pridruževala moškim, oziroma ženskim oddelkom. Torej je bilo lahko mogoče, da sta Jožef in Marija zgubila Jezusa, to pa brez lastne krivde; zakaj odraslih mladeničkov ne vodijo več za roko; ker sta poznala njegovo modrost, se jima kar nič ni bilo treba bati zanj. Ali Bog je hotel zopet poskusiti Marijo in Jožefa. Pa prav huda je bila ta poskušnja; še dobro, da je bila okrajšana le na tri dni. Ko pridejo namreč zvečer na kraj prenočišča, jamejo se zbirati družine in sorodniki, da bi prenočili svoji s svojimi. Tudi Jožef in Marija želita imeti pri sebi Jezusa. Toda kako se prestrašita — nikjer ga ni na spregled! Pri vseh došlih romarjih vprašujeta, pa povsed zastoj! Ali sta že kar tisti večer, kar po noči ga šla iskat, ne vem, toliko pa lahko rečem, da celo noč nista mogla zatisniti očesa, v tako grozoviti žalosti in skrbi sta bila. Ali drugi dan jima je bilo še hujše, ker tudi nazaj

grede proti Jeruzalemu in potem v mestu jima nikjer nihče ne more ničesar povedati o Jezusu. Ob taki priliki pa se kar same ob sebi kopičijo trpke misli in skrbi: kaj pa, če je Jezus kam zašel ali se zgubil — morebiti ga je kak hudobnež napadel, ali se mu je kaj družega žalega zgodilo, — kaj ko bi ga bili celo v Jeruzalemu »Herodovci« spoznali, vjeli, v ječo vrgli — ali celo umorili! Tudi si začneta očitati, zakaj v skrbeh pride človeku vse na misel, zakaj nista bolj pazila, sama sta zakrivila itd. A ko je tako njuna žalost priklopela do vrhunca, se je pa že tudi oglasila tolažba. Po dolgem iskanju ga najdeta v templu in sicer na tako odličnem kraju, ne mej poslušalci, marveč mej učeniki, namreč v tempelski shodnici, kakor že vemo, v paganskem preddvoru. Judovski učitelji so sedeli na vzvišenih prostorih, poslušalci pa so navadno sedeli na preprogah na tleh. Smeli so poslušalci tudi popraševati po rečeh, katerih niso razumeli. Jezus je tu pokazal le majhen žarek svoje nebeške modrosti. Solnce pa, odkoder je prišel, niso še spoznali; morda slutili?

Popisati te radosti, ki je sedaj prevzela njuno srce, ne more nihče, kaj takega se dá le čutiti! Saj tudi sv. evangelij kar na kratko sporoči: *Ko sta ga zagledala, sta se zavzela.* Sv. Jožef kar obstane in strmi, na tihem hvali Boga in v preveliki radosti kar besedice ne more spregovoriti. Materino srce Marijino pa tako nenadne spremembe največje žalosti v največje veselje ne more kar na tihem prenesti, milobno jo naznani z materinsko čutečimi besedami: *Sin, zakaj si nama to storil? Glej, tvoj oče in jaz sva te z žalostjo iskala.* Prijazni odgovor Jezusov: *Kaj je, da sta me iskala? Nista vedela, da moram v tem biti, kar je mojega Očeta?* pa jima daje novo veselje, veselje na novo utrjene vere. Kar sta prej slišala iz angelovih ust, to sta sedaj slišala tudi iz božjih ust Jezusa samega, da je Sin božji. Z novim veseljem, z novim čudenjem, z novo še večjo ljubeznijo se okleneta Jezusa, in gresta ž njim v Nazaret.

Enako, predragi, kakor pri sv. družini, se tudi v našem življenju menjavata žalost in veselje. Za Marijo in Jožefa je bila v sredi najhujših britkostij največja tolažba to, da sta imela Jezusa pri sebi, in ko sta ga bila zgubila, šla sta ga takoj iskat in nista mirovala, dokler ga ne najdeta. To bo tudi za nas vse največja tolažba v življenju in smrti, če bomo vredni, da bo vedno Jezus pri nas, t. j. če bomo tako živeli, da bomo vedno v milosti božji, vsaj brez smrtnega greha. Ko bi se pa kdaj pripetila tudi nam

taka nesreča, da bi s smrtnim grehom zgubili Jezusa, oh, nikar ne mirujmo, nikar ne odlašajmo, hitro opravimo dobro spoved ter nadaljujmo zopet poprejšnje pošteno življenje.

Razun teh podatkov iz dvanajstega leta nam sv. pismo ničesar več ne pove o Jezusu do tridesetega leta, ko je začel očitno učiti in delovati. Le splošno je o njem rečeno: *Dete pa je rastle in močno prihajalo, polno modrosti in milost božja je bila v njem*, in pa ob koncu današnjega evangelija: *Bil jima je pokoren ... in rastle je v modrosti in starosti, in v milosti pri Bogu in pri ljudeh*. Iz teh besedij in iz vsega dogodka v 12. letu se dá nekoliko sklepati, kako so Jezusu potekali dnevi do tridesetega leta, ki se imenujejo tudi „Jezusovo skrito ali samotno življenje“ v Nazareški hišici.

Zdi se, kakor da bi bila ta dolga doba v Jezusovem življenju brez pomena za naše odrešenje, ker je bil ves čas v tihi samoti, v preprosti delavnici svetega rednika Jožefa. A to se zdi le onemu, kateri le površno pregleduje in premišljuje svete dogodbe. Kdor pa globlje premišlja in prevdarja božje naredbe, lahko sprevidi, da je to sicer velika skrivnost božja, a za nas enako pomenljiva tudi ta doba, kakor so druga leta. Jezus je posvetil ta najlepša leta svojega življenja enako kakor vsa druga. Njemu je bila le čast in volja nebeškega Očeta nad vse. Tesati in oblati, Jožefu pomagati, preprostim delavcem napravljati orodje, v potu svojega obraza služiti vsakdanji kruh, — to mu je bilo ravno tako sveto opravilo, kakor pozneje ozdravljati bolnike, oživljati mrliča, premagovati in izganjati hudobne duhove, — da se le zgodi volja nebeškega Očeta, pa je naloga dopolnjena! In kdo bi mogel dopovedati, kolikega pomena so bile molitve, ki jih je Jezus opravljal za nas in mesto nas v tem svetišču Nazareškem — v samotni delavnici! Ali se vam ne zdi neka sličnost med Jezusovim samotnim bivanjem v Nazareški hišici in njegovim tako skromnim in samotnim bivanjem po naših cerkvah, na altarju, v tabernaklu? Ali se mar niso tudi tam enako dvigale njegove prošnje za nas proti nebeškemu Očetu, kakor sedaj pri sv. maši, ali v presvetem Rešnjem Telesu? Ali ni njegovo presveto božje Srce že takrat enako častilo in poveličevalo Boga, kakor sedaj na altarju in v nebesih na desnici Boga Očeta? Kaj pa delo njegovo? Če je že delo, katero opravlja navaden delavec, navadna služkinja iz ljubezni do Boga, tako zelo zaslužno, da se sme imenovati vedna služba božja, kako zelo zaslužno je še le moralo biti delo Sina božjega,

in sicer tem zaslužnejše, čim nižje in preprostejše je bilo! Ali se vam zdijo manj častitljive sedaj potne kaplje na njegovem čelu, kakor pozneje njegove krvave kaplje? Ako se čudite njegovim krvavim ranam, ali se ne boste čudili tudi žuljem na njegovih božjih rokah? Ljudje strmijo, ko vidijo, da Jezus čudeže dela, — božja dela; rajše se čudite, ko vidite, da Sin božji opravlja čisto navadna človeška dela! Kaj pa naj rečem še le o njegovi pokorščini? Z nepokorščino sta se pregrešila Adam in Eva, s pokorščino hoče Sin božji poravnati njuno zadolženje; z nepokorščino se storijo vsi drugi grehi, s pokorščino je hotel zaslužiti rešenje za greh. Ta Jezusova pokorščina ni bila kar navadna pokorščina: Sin božji je pokoren človekoma; četudi sta Marija in sv. Jožef najboljša človeka, vendar človeka sta le, neizmerno nižja kakor Jezus, in taka pokorščina naj bi ne bila neizmerno zaslužna? In v kakšnih rečeh je pokoren? V vseh, tudi v najpreprostejših, kakoršne se v preprostih delavskih hišah po stokrat ukazujejo na dan! In kako dolgo je pokoren? Dokler je volja nebeškega Očeta; tudi v najlepši moški dobi, do 30. leta. Pa kako urna, natančna, vesela je Jezusova pokorščina! Da je Jezus pokoren nebeškemu Očetu, to nam je še razumljivo, a da hoče Bog biti pokoren človeku toliko let, v vseh rečeh, to presega naš um! O, noben človeški jezik nam ne more prav raztolmačiti, koliko božjega zaslužnja je v besedah: *Bil jima je pokoren!* Kdo bi si torej mogel še misliti, da je prazno tridesetletno življenje molitve, dela in pokorščine Sina božjega!

Tako je hotel naš Zveličar posvetiti vse človeške dōbe: detinsko, otroško, mladeniško in moško. Pa tudi zato je hotel toliko let čakati svojega pravega rešilnega dela, ker je hotel izvršiti v popolnosti svoje človeške natore oboje: učenje in trpljenje. Ko bi bil začel poprej učiti, bi bili uporni Judje še bolj nasprotovali, češ, da je še premlad itd. Poleg tega je pa Jezus hotel tudi v z g l e d zapustiti vsem mladim ljudem za najimenoitnejša pa tudi najnevarnejša leta človeškega življenja.

V najtesnejši zvezi z otroško dobo je š o l a : otrok in šolar je že sedaj skoro istega pomena. In res je ukaželjnost prištevati najpotrebnejšim lastnostim dobrega otroka. Seveda tukaj mislim le na ukaželjnost za svete reči, za spoznanje božje. Saj to tudi katekizem stavi med prve potrebe: *Bog je človeka ustvaril zato, da ga spoznava...* Ta naloga se mora začeti prav zgodaj in pridno nadaljevati ves čas do smrti: v božjih rečeh nismo nikdar dovolj

izučeni! Zato nas je pa hotel Zveličar še posebej priganjati. Kar je pozneje izrekel z besedo: *Kdor je iz Boga, posluša božjo besedo*, to je že sedaj v mladosti pokazal z vzgledom. Njemu se ni bilo treba učiti! To sem vam že razlagal o drugi priliki; saj je bila njegova duša tako tesno sklenjena z božjo natoro in kakor pravijo svetniki, je gledala Boga v svoji lastni osebi, kakor ga gledajo angeli in zveličani v nebesih. Brez primere več je vedel, kakor vsi bradati in sivolasi učitelji v shodnici, in vendar jih je poslušal, jih izpraševal, se je hotel še učiti pri njih. Dragi poslušalci, mali in odrasli, ako kočete biti vseh Jezusu, radi in zvesto poslušajte besedo božjo, radi in pazno prebirajte tudi one knjige, katere razlagajo svete nauke in kažejo lepe zgledе!

V besedah: *Rastel je v modrosti*, kakor v starosti, nam načrta sv. evangelij najboljšo pot do krščanske svetosti in popolnosti. Sv. evangelij nam dvakrat ponavlja: *Rastel je v modrosti*. Ni hotel namreč kar takrat pokazati vse svoje nebeške modrosti, marveč kakor solnce posije in obžari najprej vrhove visokih gorá, potlej se polagoma širi proti nižavam in slednjič obsveti tudi vse planjave, enako je tudi Jezus, svitlo in žarno nebeško Solnce, le polagoma razodeval svitlobo in gorkoto svoje večne božje modrosti. — Ta pot dušnega življenja, ki se imenuje napredovanje v dobrem, se je še vselej obnesla kar najbolje. Kako srečen je otrok, ki se ima pri spovedi obtožiti le malih grehov, pa jih s svojim junaškim naporom bolj in bolj zmanjšuje ter se ima od spovedi do spovedi čimdalje manj obtožiti celo v majhnih rečeh! Kako srečen mladenič, mladenka, ki na podlagi onih prvotnih pridobitev v otroških letih zidata še dalje krasno poslopje svoje dušne plemenitosti ter ne skrbita le za to, da bi polagoma odpravila še one napake, ki so ostale iz otroških let, marveč se z mladeniško vnemo trudita, da si od spovedi do spovedi pridobita še kaj čednostij, da vedno napredujeta, rasteta v dobrem. Oj, koliko se dá doseči po tej poti vednega napredovanja v dobrem! Priča so nam svetniki in svetnice.

Druga prepotrebna reč za mlade ljudi, kateri hočejo res ostati pošteni, blagi in dobri ter še napredovati v dobrem, je s a m o t n o s t. Največ mladih ljudij se zgubi v slabi družini: po krčmah, na plesiščih, v gledališčih in drugih nevarnih krajih, kjer satan nastavlja svoje peklenske zanjke in lovi neizkušeno nedolžnost. Najboljša in najvarnejša trdnjava za ljubo nedolžnost je hiša dobrega očeta in ognjišče skrbne matere: doma, doma ostajaj, kdor hočeš ostati nedolžen!

Pa še tri reči hoče Jezus v Nazaretu naučiti mlade ljudi, katere sem že poprej obširnejše razkazal: molitev, delo in pokorščino. Nikakor si ne morem misliti, da bi mogel kdo hudoben postati, če ves čas vestno posnema Jezusa v teh treh rečeh: če je v resnici pobožen ter mnogo in lepo moli; če je ves čas marljiv in delaven od mladih nog, in pa če ponižno vedno sluša svoje skrbne stariše, učitelje in predstojnike.

Glejte, ta dejanski nauk je bil Jezusu toliko pri srcu, da je trideset let ostal v domači hišici v Nazaretu in tako posvetil blagodejno družinsko življenje!

Še ene reči nikakor ne smemo prezreti, ki je za naše čase neizrečeno imenitna: Kristus je živel ves čas v največji preprostosti in skromnosti, pa seveda ves čas v popolni zadovoljnosti, ker si je sam tako zbral, ko bi bil vendar lahko imel vsega v obilnosti: bogastva, časti in svetne prijetnosti, ko bi bil le hotel. V sedanjem času pa hoče biti kar vse imenitno, preprostih stanov se vse izogiblje; za visoke časti in službe je povsod preveč ljudij, za nizke in preproste ljudi pa povsod preveč — praznih služb; dobrega posla, preprostega delavca že skoro ni dobiti in še ti, ki so, so večkrat zelo nezadovoljni s svojim stanom. Posnemanje Jezusa Kristusa — to je najboljša rešitev socialnega vprašanja.

Le še to naj pristavim, da tudi o Mariji ves ta čas ničesar ne izvemo v sv. pismu, kakor le te-le besede: *Njegova Mati je ohranila vse te reči v svojem srcu*. Tudi za to kratko sporočilo moramo biti hvaležni, ker nam kaže, da je ravno v tem največja svetost, če se kdo vedno na Jezusa ozira, njega premišljuje, njega posnema; potlej lahko razvidimo, kako zelo je naklonjeno Marijino materino srce vsem onim, kateri Jezusa ljubijo; daje nam pa to sporočilo tudi opomin, da, kadar Jezusa častimo, nikar nikoli ne pozabimo Matere njegove. Torej tudi danes ne prezrimo te evangeljske opazke in na novo se izročimo in priporočimo nebeški Kraljici, presladki naši Devici, naj nam bode vedno dobrotljiva in mogočna priprošnjica, posebej pa naj nam izprosi milost, da bomo resnično ljubili njenega božjega Sina, ter ga posnemali, kakor ga je ona posnemala, zakaj le v tem posnemanju je naša sreča, časna in večna. Tudi pri nas se bo izpolnilo, kar je pisano: *Rastel je v milosti pri Bogu in pri ljudeh*. Skušnja namreč kaže, da kdor je Bogu ljub, je tudi poštenim ljudem drag. Za poštene ljudi, ki so lepo Bogu služili od mladih nog ves čas, vse dni preživeli v ne-

dolžnosti in pravičnosti, je še po vseh službah kruha dovelj. V tem, še enkrat rečem, je rešenje težkega socialnega vprašanja: Ljudje naj bodo vsi pošteni, dobri, blagi in življenje nam bo olajšano in oslajšano; kdor dela za nebesa, ta si kuje s tem tudi že časno srečo.

Da, zlasti v Nazaretu je šola našega življenja; o srečno mesto Nazaret! Stalo je ob hribu kakor venec ali krona; res je krona vseh drugih mest, ker je tukaj toliko let bivala najsvetejša družina v tihi sreči! Nazaret pomeni toliko kot »Cvetlica«. Po vsej pravici zasluži to ime, ker tam so cvele v prijetni vonjavi in nebeški lepoti tri lilije: Jezus, Marija in sv. Jožef. O, srečno mesto! A v nekem smislu je Nazaret tudi naša vas (naše mesto). Saj je vedno tukaj med nami naš božji Vzornik, ki nam ne daje le najlepšega vzgleda in najlepših nauk, marveč nam ponuja tudi milosti in moč, da bi ga mogli posnemati. Torej zlasti vi, mladi ljudje, nikar ga ne pustite, da bi ponujal zastoj. Amen. A. Kržič.

Druga nedelja po sv. treh Kraljih.

I. Naš Gospod Jezus Kristus.

XI.

Jezus je razodel svoje veličastvo in njegovi učenci so verovali vanj.

Jan. 2, 11.

Danes praznujemo praznik presv. Imena Jezusovega. Modro je ravnala sv. cerkev, da nam je uvedla ta praznik posebej v proslavo najsvetejšega Imena. Zakaj to veličastno Ime zasluži, da je proslavlja vse v nebesih in na zemlji in na vsakem kraju, kakor piše sv. apostol Pavel v svojem listu do Filipljanov (2, 9): *Zato ga je tudi Bog povikšal in mu je dal ime, katero je čez vsa imena, da se v imenu Jezusovem pripogiba vsako koleno teh, ki so v nebesih, na zemlji in pod zemljo.* Da, Jezusovo ime je tako veličastno, da se mu ne dá nobeno drugo ime na zemlji niti primerjati, to pa iz dveh ozirov: prvič, ker je bilo to presveto ime v nebesih odbrano, angel Gospodov je je naznanil dvakrat že pred rojstvom Mariji Devici in sv. Jožefu. Drugič je pa to presveto ime zato najčastiljivejše, ker ima vso slavo in veličje od njega, katerega pomeni. Saj je že pri nas ljudeh tako, da se ime vselej ravna po osebi,

katero imenuje. V imenu je ob kratkem zapisana vsa zgodovina slehernega človeka; vse, kar vemo dobrega ali hudega o kaki osebi, nam pove njeno ime. Enako je pri imenu Jezusovem. To ime nas spominja vsega, kar vemo o Jezusu, še predno je prišel na svet, ter nam pové, da je vsemogočni neskončno popolni Bog; to ime nas spominja vsega, kar vemo o njegovem prečudnem učlovečenju, o njegovem svetem detinstvu in mladih letih; to ime nas spominja vsega, kar vemo o njegovem javnem delovanju, o njegovem učenju, njegovih čudežih in dobrotah, o njegovem prebriškem trpljenju, njegovi smrti na križu, o njegovem veličastnem vstajenju in častitljivem vnebohodu; to ime nas spominja njegove sv. cerkve in vsega, kar nam deli sveta cerkev, saj zgodovina sv. cerkve je zgodovina Jezusovega imena; to ime nas pa še posebno opomni na to, v kakšnem razmerju smo mi do Jezusa, koliko dobrega smo že prejeli od njega, pa kako malo smo mu bili hvaležni; opomni nas na našo odgovornost, ki jo imamo do njega za vse misli, besede in dela; da, spominja slehernega še prav posebno na sodbo, ker Jezus bo naš sodnik ob smrtni uri in sodnji dan; to ime in kar je ž njim zvezi, bo odločilo osodo vseh ljudi za vse veke, v tem imenu bodo prejeli vsi zveličanje, večno veselje v nebesih in vsi pogubljeni večno trpljenje v strašnem peklu.

Iz tega kratkega prevdarka je pa že tudi razvidno, da bomo lepoto in veličastnost Jezusovega imena tem bolj spoznali in čislali, čim bolj bomo poznali Jezusa samega, njegovo osebo in njegovo delovanje. Naj nas torej na novo vspodbudi današnji praznik, da pazno in z vnemo preiščljamo življenje Jezusa Kristusa. K temu vas pozivljem še tem bolj, ker danes prestopimo k njegovemu javnemu delovanju: kako je namreč pričel učiti. Predno pa pričnem, vas še enkrat opozorim na to, kar sem omenil že zadnjič, da je namreč pri Jezusu bilo tudi po zunanje vse veličastno. Kadar se nam kaj pripoveduje o Jezusu, si ga moramo v duhu predstavljati, kakor da bi bili blizu njega, kakor bi res smeli zreti v njegove premile oči, kakor bi gledali njegovo nebeško jasno obličje; kakor bi od blizu poslušali njegov angelsko prijetni glas, kakor bi iz bližine opazovali njegovo veličastno hojo in vse njegovo mirno in modro vedenje. Ob enem bo pa tudi koristno, ako se v duhu preselimo v tiste kraje, kjer je Jezus deloval, da po zemljevidu takorekoč spremljamo njegove stopinje. Kar zadeva čas, kdaj so se vršile posamezne dogodbe, večkrat v

evangeliju ni določeno; odtod prihaja, da nekatere dogodbe razni razlagalci razno vršče vajo, nekateri poprej, drugi pozneje, kar seveda nič ne moti celote. Pri nekaterih zgodbah se celo k r a j ne dá več natanko določiti. Zdaj pa pričnimo v božjem imenu in z božjo pomočjo!

I. Ločitev. Do tridesetega leta je bival Jezus Kristus v samotnem mestecu Nazaretu na Galilejskem skrit pred svetom. Božja previdnost je hotela, da je kot mož v najkrepkejši dōbi svojega zemeljskega življenja izvršil veličastno delo božjega odrešenja. Po sv. Janezu Krstniku je bilo ljudstvo že toliko pripravljeno, da bi sprejelo obljubljenega Mesijo, ko bi nastopil; Jezus, vsevedni Bog, je spoznal, da sedaj je prišel veličastni trenutek, ko ima pričeti glavno nalogo svojega zemeljskega bivanja, ali, kakor smo navajeni reči — nastopiti v javnosti.

Zares, veličasten je bil za Jezusa Kristusa ta trenutek. Le preselimo se v duhu v Nazaret, za 1869 let nazaj, ter glejmo, kako se poslavlja od svojega priljubljenega doma. Zgodovina nam pripoveduje, kako so se najslavnejši vojskovodje pripravljali na boj in s kako težkim srcem se poslavljali od doma in svojecev. Jezus Kristus, naš vojvoda iz nebes, vidi pred seboj grozovito ljut boj, boj zoper peklenskega sovražnika, ki bode napel vse sile, da bi se ne porušilo njegovo delo, njegovo kraljestvo zmote, greha in hudobije. Jezus vé, da bode v boju padel, a umirajoč tudi zmagal ter obhajal najveličastnejše zmagoslavje na zemlji in v nebesih. Tako gre največji junak — sam, brez spremstva! Velik dar se zahteva! Pogum in junaštvo navdaja njegovo božje Srce, to je gotovo; a lahko si mislimo, da tudi ni brez mučnih skrbi in brez bridkostne bojazni! Kdo bi si upal ugibati, kakšna so čuvstva na dnu božjega Srca v tem odločilnem trenutju!

Britka je bila pa tudi za Jezusa ločitev od božje Matere Marije. Saj še nikdar na svetu ni bilo dvoje src tako tesno sklenjenih s tako sveto ljubeznijo, kakor Srce Jezusovo in Marijino. Jezus je pač čutil, kolika žrtev je za Mater božjo, ko ga mora zapustiti, takorekoč darovati človeštvu. Njej se mora sedaj odreči in zanaprej živeti in delovati le za druge — za vse človeštvo. Velika je britkost na obeh straneh, a ob enem tudi močnodušna udanost! Kar je Jezus pozneje zahteval od apostolov: da morajo v s e zapustiti, vsemu se odpovedati, to je hotel sam prvi storiti, da je bil vzor vsem poznejšim misijonarjem, Marija pa je postala s tem

tudi Jezusovega delovanja deležna, ker se je močnodušno poslovila od njega — za vselej!

II. Prva pot. Iz Nazareta je šel Jezus proti Jordanu in potlej dalje ob Jordanu do onega kraja, kjer je takrat sv. Janez krščeval. Krščeval pa je na raznih krajih od Genezareškega jezera do Mrtvega morja v raztegu kakih 30 ur. A takrat, ko je prišel Jezus k sv. Janezu, krščeval je blizu Mrtvega morja, vstric Jerihe, tam nekje, kjer so nekdanj šli Izraelci čez Jordan v obljubljeno deželo. Izraelcem je bil ta kraj od nekdanj v velikih čislh kot posebno posvečen kraj, nam kristijanom pa je še veliko bolj častitljiv!

Sv. Janez Jezusa še ni poznal; niti videl ga ni nikdar. Od mladosti je bil vedno v puščavi blizu doma svojih starišev v Judovskih gorah, torej ni mogel nikdar priti v dotiko z Jezusom, ki je ves čas do tridesetega leta bival v Nazaretu. Pozneje pa, ko je začel v drugi puščavi ob Jordanu oznanjati pokoro in krščevati ter tako pot pripravljati Izveličarju, tudi ni nobenkrat zapustil svojega delokroga, da bi šel Jezusa počastit v Nazaret. Spoznal je Jezusa po čeznaturuem razodenju in sicer najprej po notranjem razsvitljenju, potlej ob sv. krstu po vidnem izpričevanju z nebes.

Ko se mu torej nekega dne bliža mož mirnih, a častitljivih korakov, mu pravi notranji glas: „Ta je, čegar prihod oznanuješ ljudem, kateremu pot pripravljaš — Jezus je!“ In čim bolj se mu približuje, tem bolj je prepričan. Pa kako ostrmi, ko Jezus stopi v vodo, kakor drugi navadni spokorniki, želeč, da bi ga krstil! Ves osupel vsklikne: *Meni je treba, da bi me ti krstil, pa prideš ti k meni!* Jezus odgovori: *Le pusti; zakaj tako se nam spodobi izpolniti vso pravico* (vse naredbe božje). Zdaj ga Janez krsti. Kratko je bilo to dejanje, trajalo je nekaj trenutkov; a kako veličastno! Koliko ponižanje je bilo to za Jezusa! Najsvetejši gre med grešnike in sprejme krst pokore, kakor delajo grešniki! Zdi se mi, da je to prva — velika in silno težka stopinja Jezusova na poti odrešilnega delovanja; tukaj se je pričelo to, kar je pozneje naznanil sv. Janez Krstnik: *Glejte Jagnje božje, katero odjemlje grehe sveta!* Jezus, najsvetejši, najnedolžnejši, gre med grešnike, spokornike! Kakor je bila ob koncu njegovega življenja na Oljski gori največja britkost ravno ta, ker je vsprejel ná-se grehe vsega sveta, da bi zadostil zanje; enako bridkosten je bil njegov spokorni krst precej v začetku njegovega javnega delovanja.

A kako lepo, kako veličastno mu je poplačalo dobrotno nebo ta junaški čin največjega poniževanja! Po krstu je stopil Jezus iz vode in molil. In glej! nebesa se odpró in sv. Duh pride nadenj v golobji podobi in se ustavi nad njim. Hkrati se zasliši iz neba glas: *Ti si moj ljubi Sin, nad Teboj imam svoje dopadajenje*. To je bilo kar moč slovesno poveličanje Jezusa Kristusa. Kako bliščeča, ob enem pa tudi mila je morala biti svetloba, ki je zažarela nad Jezusom, ko se je nebo odprlo, tega si niti misliti ne moremo, ker enake lepотиje še ni nikdar zrlo nobeno izmej naših očes! In s koliko srečo, s koliko radostjo je navdajal Jezusa sveti Duh, ki se je prikazal v golobji podobi! Kaj pa še-le glasno spričevanje nebeškega Očeta, da ta, ki se je prej tako globoko ponižal, je Sin Najvišjega, je kakor nebeški Oče, najsvetejši Bog, je res Jagnje božje, ki odjemlje grehe sveta, samo pa je in ostane čisto brez vsega najmanjšega madeža. Če sv. pismo pravi, da je bil Jezus *poln sv. Duha*, ko je šel proč od Jordana, nam hoče s tem ravno v kratkem naznaniti, kako zelo je bil vzradoščen Jezus in poveličan po tej nebeški izjavi.

O predragi, nekaj sličnega se godi še sedaj pri vsakem sv. krstu; nekaj podobnega se je godilo pred več leti nad vsakim izmej nas. Oj tudi takrat, ko je duhovnik dovršil nad nami sveti krst, je tudi (seveda nevidno) iz nebes prišel k nam sv. Duh in posvetil našo dušo ter jo spremenil v prekrasen tempel Božji; tudi nebeški Oče je imel nad nami dopadenje, saj nas je vsprejel za svoje otroke; oj, tudi nebesa so se takrat nad nami odprla, ker postali smo deležniki nebeškega kraljestva. Ta rajska sreča nam je ostala toliko časa, dokler nismo storili prvega smrtnega greha. Oj sreča krstne nedolžnosti! Kdo bi mogel popisati tvojo lepoto, kdo naštetí tvoje blagre! Dragi moj, ali še čuvaš v svojem srcu to rajsko srečo? Ako si še mej temi angelskimi izvoljenci, oj ostani stanoviten, hrani vedno ta neprecenljivi zaklad, varuj se bolj kakor največje nesreče prvega smrtnega greha! Drugi pa, kateri nimate več te zavesti, skrbite vsaj za spokorno nedolžnost in bodite stanovitni na poti prave, temeljite spokornosti!

III. Jezus v puščavi. Po krstu je bil Jezus od sv. Duha peljan v puščavo, ki se razprostira blizu Jerihe na severni strani od Jeruzalema in je silno divja in strahotna; hribi kažejo le golo skalovje, doline so vse raztrgane in nerodovitne, pravijo, da ni na svetu bolj strahotne pustine. Ime ima Karantena, ker je Jezus tu bival 40 dnij in 40 nočij.

Pa kaj je delal Jezus v tej grozni puščavi? Zlasti tri preimenovalne reči: molil je, postil in vojskoval se. Njegovo prvo preimenovalno opravilo v puščavi je bila goreča, stanovitna, popolna molitev; za molitev je najbolj ugoden kraj — samota daleč proč od svetnih zmotnjav; v molitvi tudi najhitrejši čas poteče, ako se namreč izvrstno opravlja, to skuša premnogokrat že navaden človek, kateri si prizadeva za pravo srčno molitev. Kako hitro je moralo Jezusu preteči 40 dni in 40 nočij v taki neprestani, serafski molitvi, kakor je je bilo zmožno le Jezusovo božje Srce!

Jezusovo življenje v puščavi je bilo dalje spokorno življenje. Občutno pokoro je nakladal že kraj sam — divja puščava, ki ni Jezusu ponujala nobene prijetnosti, nikakoršne zločnosti, pač pa veliko veliko neprijetnostij in neugodnostij. Pokora je bila tem občutnejša, ker je bil neugoden čas; razlagalci sv. pisma menijo, da je bilo v začetku zime, novembra in pričetkom decembra. Seveda, najostrejša pokora pa se nam po pravici zdi 40 danski post Jezusov. Evangelij naravnost pové, da je bil Jezus lačen potem, ko se je postil 40 dni in 40 nočij; saj je bil že to čudež božji, da je ob takem postu mogel še živeti, da ni že poprej čutil hudih nasledkov lakote, da ni omagal. Tako je postal Jezus v puščavi vzornik vsem poznejšim svetim spokornikom.

Slednjič se je moral Jezus v puščavi tudi vojskovati zoper satana; ne sicer v tem smislu, da bi ga bil hudobni duh vedno nadlegoval in skušal. Sv. evangelij nam omenja le trojne skušnjave in sicer še-le ob koncu posta. Pa zakaj je hudobni duh se drznil skušati Sina božjega? Satan je to storil, ker Jezusa res ni poznal popolnoma, hotel je iz njegovih ust to izvedeti, kar se mu ni posrečilo. Ko bi bil satan poznal Jezusa, bil bi že lahko naprej vedel, da je pri Najsvetejšem zastonj vsaka skušnjava, zastonj vse njegovo prizadevanje. Jezus pa je hotel skušnjava prestat, ker je hotel nam enak postati v vseh rečeh razun greha, skušnjava sama pa še ni greh, dokler se ji človek ne udá; tudi je hotel pokazati svojo najljubšo čednost, ponižnost, zakaj večje ponižnosti si ne moremo misliti, bolj se tudi Bog sam ne more ponižati, kakor če je celo satanu pokoren, če Najsvetejši celo satanu izpolni voljo, kolikor more brez greha; ob enem pa nam je zapustil tudi nauk in bliščeč vzgled, kako moramo i mi skušnjave premagati. Najprej ne smemo sami skušnjav iskati, marveč se jim izogibati; Kristus je bil v puščavo peljan in sicer od sv. Duha, torej proč od nevarnih krajev. Potlej moramo od-

ločno zavrniti skušnjavca ter takoj se spomniti, kaj velewa božja volja, božja zapoved; Jezus je vselej takoj satanovim skušnjavam nasproti stavil božje zahteve, kakor jih razlaga božje razodenje (sv. pismo). Slednjič mora biti naša vojska v skušnjavah stanovitna, zmagovati moramo, naj bo skušnjava kratka ali dolga, naj bo ena sama ali več, naj bo mala ali velika; Kristus je premagal vse, kolikor jih je bil namenil satan.

Skušnjave same so vam znane. 1. Najpreje stopi skušnjavec k njemu in mu reče: *Če si Sin božji, reci, naj to kamenje postane kruh.* K taki skušnjavi mu je dala povod Jezusova lakota vsled dolgega posta. Satan je hotel, naj bi se Jezus poslužil napačnega pomočka, naj bi storil čudež spremenjenja, kjer ga ni treba, saj se dá hrana dobiti po natorni poti; pa ravno na satanov svet ni hotel čudežev delati, ker mu je hotel še prikrivati svojo božjo moč, svojo božjo natoro. Odgovori mu torej: *Pisano je: človek ne živi o samem kruhu, marveč o vsaki besedi, ki pride iz ust božjih.* S tem mu hoče reči, da čudeža ne stori, ker ni potreben, češ, človek ni kakor žival, da bi skrbel samo za telo; njegov boljši del je duša, za dušno hrano je treba poprej skrbeti, naj bo telo še lačno takrat, ko je treba za dušo poskrbeti. Ob enem pa ta odgovor tudi naznani, da Bog lahko človeku življenje ohrani tudi brez telesne hrane: če ga je nebeški Oče ohranil 40 dni brez hrane, zakaj bi ga še dalje ne; čudeža torej ni treba, najmanj pa satanu na ljubo.

2. Pa satan se še ne dá ugnati; sedaj pelje Jezusa v Jeruzalem, postavi ga vrh templja ob robu in mu reče: *Če si res Sin božji, vrzi se doli, zakaj pisano je: Svojim angelom je zapovedal radi tebe, da te varujejo; na rokah te bodo nosili, da kje ne zadeniš z nogo ob kamen.* Ker je Jezus ob prvi skušnjavi pokazal popolno zaupanje v božjo pomoč, skuša ga sedaj satan od te strani in ga hoče zapeljati v predrznost, da bi iskal čudežne pomoči, kjer je treba ni. Pri skušnjavah pa si mislimo vselej kaj mikavnega, to pa nikakor ni vabljivo, da bi skočil s tolike višine. Satan namerava tu kaj družega, češ: če ga bodo videli ljudje, kako brez vsake nesreče in škode skoči s tolike višine, ga bo vse častilo in slavilo; ljudje ga bodo imeli za velikega preroka, če ne že za Mesija, kar bi ravno satan tudi rad izvedel. Torej častihlepnost bi bila ona mikavna stran te izkušnje. Seveda tudi s tem nič ne opravi; Jezus mu odgovori: *Pisano je tudi: Ne skušaj Gospoda svojega Boga!*

3. Naposled vzame satan Jezusa s saboj na jako visoko goro in mu nagloma pokaže vsa kraljestva in veličastva sveta in mu reče: *Vse to tebi dam, ako pred me padeš in me moliš.* Tukaj pa preseže drznost satanova že vse meje; ne zahteva več le tega, da bi ravnal zoper božjo voljo, marveč kar naravnost zahteva, naj Boga zapusti in k njemu prestopi — njega moli. S sveto jezo ga torej Jezus zavrne: *Poberi se izpred mene, satan, zakaj pisano je: Gospoda, svojega Boga moli in njemu samemu služi.*

Sedaj ga satan zapusti — premagan in osramoten. Pri tej priči pa se prikaže neizrečno lep prizor. Divja puščava se nagloma spremeni v prijeten raj in se začne z angeli napolnjevati. Sveti evangelij pravi: *Sedaj so mu angeli stregli.* Kako pač? S tem, da so po tolikem poniževanju v skušnjavah ga preslavljali in mu častitali k slavni zmagi; s tem, da so mu mesto zemeljske slave, katero je ponujal satan, skazovali nebeško čast in slavo v serafski molitvi in angelskem petju. O, kolika, nepopisna tolažba za Jezusovo božje Srce!

Predragi, nekaj enakega se še sedaj večkrat primeri. Tiste junaške duše, ki se hrabro ustavljajo skušnjavam in satanovemu zapeljevanju, tudi po hudih skušnjavah čutijo neko nepopisno radost in srečo v svojem srcu — najlepše poplačilo že na zemlji za hrabro zmago nadležnih skušnjav!

Če nam pa ljubi Bog daje toliko sladko tolažbo že za posamezne skušnjave, če jih hrabro premagamo, kako veliko in sladko bo šele ono poplačilo, ki je homo prejel ob koncu svojega življenja za vse brezštevilne skušnjave, katere smo junaško premagali ves čas svojega trudapolnega potovanja po nevarni puščavi našega zemeljskega življenja. Zatorej le hrabro, navdušeno in ognjevito za našim nebeškim vojskovodjem v boj zoper vse besne sovražnike našega zveličanja, da prejmemo venec zmage v večni slavi! Amen.

A. Kržič.

2. Pogostno skrunjenje božjega imena „Jezus“.

Dano mu je bilo ime Jezus.

Luk. 2, 21.

Nič ni svetejšega, mogočnejšega in zveličanskega, kakor je presveto ime Jezus, katerega praznik danes obhajamo. Kako sveto je to ime, se lahko spozna iz besedi

sv. Pavla, ki pravi: *V imenu Jezusovem naj se pripoguje vsako koleno teh, ki so v nebesih, na zemlji in pod zemljo.* (Fil. 2, 10.) Kako mogočno je to ime, nam pričuje sam Kristus, ki pravi: *V mojem imenu bodo hudiče izganjali, nove jezike govorili, kače prijemale; in ako kaj strupenega pijó, jim ne bo škodovalo; in na bolnike bodo roke pokladali, in bodo zdravi.* (Mark. 16, 17, 18.) In zopet: *Karkoli bote Očela v mojem imenu prosili, to vam bo dal.* (Jan. 16, 23.) In kako zveličansko je ime Jezus! To se vidi iz besedi sv. Petra, ki je rekel: *V nikomur drugem ni zveličanja. Zakaj nobeno drugo imé pod nebom ni dano ljudem, v katerem bi mi mogli zveličani biti,* (Djanj. apost. 4, 12.) kakor imé Jezus.

To, kar sv. pismo v teh besedah govori o presvetem imenu Jezusovem, so apostoli in drugi svetniki tudi v resnici skušali. V tem presvetem imenu so apostoli in svetniki delali čudeže, so dobivali posebno moč zoper hude duhove in skušnjave, so se tolažili v trpljenju in preganjanju, so dobivali moč v vseh okoliščinah življenja, so bili rešeni iz nevarnosti, so bili uslišani v svojih molitvah. Vendar kako je to, bi vtegnil kdo izmed nas misliti, da tudi mi vsi zdaj ne dobivamo vselej tiste moči zoper hude duhove in skušnjave, tiste tolažbe v boleznih in trpljenju, tiste pomoči v molitvah od presvetega imena Jezusovega, kakor so vse to svetniki in vsi zvesti Božji služabniki dobivali, in jo še dobivajo? To pride od tod, ker mnogoteri kristjani Jezusovo presveto imé premalo časté in tako pogostoma skrunijo. In ravno o tem pogostnem skrunjenju presvetega Jezusovega imena hočem danes nekoliko govoriti v imenu Jezusa in Marije.

Prva prošnja v očenašu, ki ga nas je sam Gospod Jezus učil moliti, se tako glasi: *Posvečeno bodi tvoje ime!* S temi besedami prosimo, da bi se Božjemu presvetemu imenu nikoli kaka nečast ne zgodila, da bi nikdar ne bilo oskrunjeno, ampak da bi mi in vsi ljudje na zemlji Boga in Jezusa Kristusa prav spoznali, ljubili in častili. To moramo torej po Jezusovem povelju in volji pred vsem drugim v očenašu in vselej prositi: zakaj če tega ne storimo, če ne prosimo pred vsem drugim, da bi bilo Božje presveto imé posvečeno, in če si mi tudi v dejanju ne prizadevamo, Božjemu imenu čast skazovati, je zastoj, da bi bili i v družih rečeh uslišani, kar prosimo v očenašu, ali v katerih drugih molitvah.

Zato pravimo pred vsemi drugimi prošnjami v očenašu: *Posvečeno bodi tvoje ime.*

To prošnjo sicer izrečemo v očenašu vsak dan, ne enkrat, ampak večkrat. Ali kaj pomaga, ker pa tej prošnji le prevelikokrat ravno nasproti ravnamo! Oh, kako pogostoma kristjani Božjemu presvetemu imenu nečast delajo in je skrunijo!

1. Kristjani delajo Jezusovemu imenu nečast z vsakim grehom. Zakaj mi kristjani imamo imé kristjan od Jezusa Kristusa; če torej kdo greh dela, katerikoli greh, dela nečast Jezusovemu presvetemu imenu. Zato resnobno opominja sveti Ciril, rekoč: „Kristjan si imenovan, prizanesi temu imenu, da zavolj tebe ne bo zaničevan Jezus Kristus, Sin Božji.“ In vendar koliko je kristjanom sploh mar, da bi se greha varovali? Zlagati se, slabe misli radovoljno po glavi pasti, kaj pregrešnega reči itd., to jim ni celo nič! Oh, le koliko nečasti storé taki Jezusovemu presvetemu imenu?

2. Dalje delajo temu presvetemu imenu zlasti tisti nečast, kateri Božje presveto imé brez vsega pomisleka in brez potrebe izgovarjajo, kakor kaj navadnega, vsakdanjega. Koliko jih je, ki Božje presveto imé izgovarjajo iz navade, da še ne vedo kedaj, in sicer v najbolj vsakdanjih, nečimurnih in praznih rečeh. Koliko jih je, ki Božje presveto imé izrekujejo brez vse potrebe? Smemo sicer presveto imé Božje izgovarjati, in sveti apostoli nas še k temu priganjajo, da naj Božje imé izrekujemo pri vseh svojih opravilih in delih, pri pobožnosti, pri strahu Božjem, pri zaupanju in ljubezni, pri gorečnosti za čast Božjo, v telesnih in dušnih nevarnostih, t. j. v skušnjavah, ali v boleznih, zlasti ob zadnji uri itd. Ni pa prav in po nemarnem se izreče božje ime v veselju ali začudenju zavolj zgolj časnih reči, n. pr. zavolj lepega oblačila, velike hiše ali v norčiji itd., ali če delo ne gre od rok, ali če se kaj ubije itd. O kolikokrat pridejo iz ust v teh in enacih okoliščinah presveta imena: Jezus, Marija in Jožef? In ali more to prav biti, če se Božje presveto ime za take vsakdanje nečimrne reči izgovarja? Kaj bi vi rekli, če bi se kdo v mašna oblačila za pustne šemarije oblekel? Ali ima tak v časti sveto vero in Božje reči? Gotovo ne! Ravno to stori, kdor Božje presveto imé nemarno in v norčijah izrekuje. In ali more to brez greha biti? Gotovo ne. Zato pravi Bog sam: *Gospod ne bo štel nedolžnega, kateri bo imenoval njegovo ime po nemarnem.* (II. Mojz. 20, 7.) Če je prav to mali ali odpustljivi greh, se ga mora kristijan vendar skrbno varovati.

3. Posebno pa delajo vsi tisti nečast Jezusovemu presvetemu imenu, kateri so v svojem življenji bolj poganom, kakor pravim kristjanom podobni. Zato piše sv. Pavel: *Odstopi naj od krivice vsak, kateri kliče v ime Gospodovo.* (II. Tim. 2, 19.) Kajti dolžnost vseh kristjanov je, varovati se vsake posvetne spačenosti in krivice, ker ž njo Jezusovemu presvetemu imenu dela nečast. Kakor namreč hudobni otroci svojim staršem delajo nečast, tako delajo slabi kristjani Jezusu nečast. Poslušaj, o kristjan! kaj je rekla sv. Blandina mučenica v strašnih mukah: „Kristjana sem, in pri nas se nič hudega ne dela.“ To je večkrat ponavljala, in imela je sladko tolažilo v svojih bolečinah. Nikar ne bodimo izmed števila tistih, o katerih je sv. Pavel pisal (v listu do Rimljanov 2, 24.), rekoč: *Božje ime se zavoljo vas preklinja med narodi.* In res! hudobni kristjani so krivi, da nekateri ljudje slabo sodijo našo vero, dasiravno naša sveta vera tega ni kriva, ampak taki kristjani sami, ker slabo, nekrščansko živijo.

4. Velika nečast se dela Božjemu presv. imenu poslednjič tudi s tako pogostnim preklinjevanjem, rotnjem, nepotrebnim in celo krivim priseganjem, s prelomljenjem storjenih obljub itd.; kar pa zavolj pomanjkanja časa le memogredé opomnim.

Kolikokrat torej kristjani Božjemu presv. imenu nečast delajo! In ali more to brez škode in kazni ostati? Gotovo ne; zakaj Bog sam nas v II. Mojz. bukvah zagotavlja, *da tistega ne bo nedolžnega štel, kateri bo njegovo ime po nemarnem imenoval.* Velikokrat ne veste, od kod pride ta ali ona nesreča v vašo hišo, ali nad vašo živino, sami pravite, da ne veste, s čim bi si bili to nesrečo zaslužili. Neumni in vražni ljudje to celo vražam pripisujejo! Ali Bog sam pravi, *da tistega ne bo nedolžnega štel, kateri bo njegovo ime po nemarnem imenoval.* Če ne veste drugega vzroka svoje nesreče, pripisujte jo temu, ker Božjemu imenu tolikokrat nečast delate, n. pr. da domači preklinjajo živino i. t. d. Kolikokrat molite in zdihujete in kličete v boleznih, v skušnjavah i. t. d. presveta imena na pomoč, da bi se vam pomagalo, in vendar niste uslišani, ne zadobite nobene pomoči, kakor da bi molitev nobene moči ne imela! Od kod to pride? Oh! sveta imena, ki jih izgovarjate v molitvah, ste poprej izrekovali v nečimrnih rečeh, v norčijah, zato niste v svojih molitvah uslišani. Ali mar menite, da je Jezusovo presveto ime svojo moč izgubilo, ker ne zadobite zaželjene pomoči v njem? Samo na sebi ne; ampak le v vaših ustih

je zgubilo svojo moč, zato namreč, ker je tolikokrat po nemarnem izrekujete in mu tako nečast delate. Od tod tedaj pride, da v toliko okoliščinah, v nadlogah in trpljenju, v bolezni, v nevarnostih in skušnjavah zastoj kličete presveto ime Jezus na pomoč. *Kajti Gospod Bog tistega ne bo nedolžnega štel, kateri bo njegovo ime po nemarnem imenoval.* Zato še pristavim, kar pravi sv. Janez Krizostom: *Mislím, da bi si kristijan prav velikokrat svoje bolezni, trpljenje in težave polajšal in še celo ozdravil, če bi presveto ime Jezus na pomoč poklical, če bi le nikoli tega presvetelega imena brez časti in potrebe ne izrekel.* O, navadimo se torej vselej s častjo, ljubeznijo in hvaležnostjo izrekovati presveto Gospodovo ime, kajti sveto in zveličansko, pa tudi strašno je njegovo ime. Amen.

J. Kerčon.

Tretja nedelja po sv. treh Kraljih.

Naš Gospod Jezus Kristus.

XII.

Glej, ozdravel si, ne greši več, da se ti ne prigodi kaj hujšega. Jan. 5, 14.

Sedanji papež, Leon XIII., ki stopijo v začetku prihodnjega meseca že v svoje 89. leto, imajo res bistro oko za vse raznovrstne potrebe svojih otrok po vesoljnem svetu. Vedno se trudijo, da bi poiskali pravega leka raznovrstnim boleznim, ki razjedajo in uničujejo zdravje vsemu človeštvu v sedanjih zmedenih časih. Prav posebno pa delujejo na to, da bi se družinsko življenje lepo uredilo, da bi stariši bili dobri vzgojitelji svojim otrokom, otroci pa da bi ostali nedolžni in nesprijeti ter poslušni svojim roditeljem. Kot najboljšo sredstvo za zboljšanje domačega družinskega življenja smatrajo sveti oče varstvo in posnemanje svete družine: Jezusa, Marije in Jožefa. V to svrho so v prelepem pismu priporočili bratovščino sv. družine, ki naj bi se uvedla v vsaki katoliški družini in vsak dan združevala vso družino k skupnim molitvam. Po tej bratovščini naj bi stanovanje vsake katoliške družine postalo neko svetišče slično sveti hišici v Nazaretu. Poleg tega pa so zapovedali tudi poseben praznik v čast sveti družini, ki se ima praznovati vsako leto ravno današnjo — tretjo nedeljo po svetih treh Kraljih. Namen tega novega ljubeznivega praznika je na kratko izražen v prazniški molitvi, ki slove; *Gospod Jezus Kristus,*

kateri si, pokoren Mariji in Jožefu, posvetil domače življenje z nedopovedljivimi čednostmi: stori, da s pomočjo obojih proučimo vzglede tvoje svete družine, in da ji bomo večno pridruženi.

Iz tega namena smo si v zadnjem času tudi mi nekoliko natančneje ogledali Jezusova mlada leta in ž njim sveto delovanje in vedenje Marije in Jožefa, torej vse svete družine. Zadnjič pa sem vam očrtal nekakšen prehod iz Jezusovega družinskega življenja v javno delovanje. Danes lahko nadaljujemo. Zadnjič smo spremljevali Zveličarja na njegovi prvi poti v javnost: Iz Nazareta v jordansko puščavo k sv. Janezu, ki je takrat krščeval blizu Mrtvega morja vstric Jerihe, in od tod v puščavo Kvarantenó, kjer se je postil 40 dni in 40 nočij; premislili smo tudi njegove skušnjave pa nebeško tolažbo po slavni zmagi. Danes si oglejmo, kako je prišel Jezus iz puščave zopet k sv. Janezu k Jordanu, kjer ga je ljudem pokazal z besedami: *Glejte Jagnje božje, katero odjemlje grehe sveta!* in kako si je izbral prve učence.

Ko je bil sv. Janez Jezusa krstil, je gotovo še z večjo vnemo oznanjal pokoro in ljudem klical, da se je že približalo nebeško kraljestvo. V Jeruzalemu so bili farizeji in pismarji že v skrbeh, češ, kaj pa če je sv. Janez sam že obljubljeni Mesija, tu je treba kaj ukreniti; sodnija in vlada ne sme kar križem rok držati. Torej pošljejo vprašat, ni li on Kristus? Janez se začudi takemu vprašanju in odločno zanikuje, češ, da še ni vreden jermenov odvezati od njegovih črevljev, to je, najmanjši služabnik pri njem biti. Potem pa jim slovesno izjavi: *V sredi mej vami je, katerega vi ne poznate!*

I. Precej drugi dan po tem uradnem preiskovanju pride Jezus iz puščave k sv. Janezu, in ko ga prerok zagleda, reče: *Glej, Jagnje božje, ki odjemlje grehe sveta! Ta je, o katerem sem rekel: Za menoj pride mož, kateri je bil pred menoj, zakaj bil je poprej kakor jaz. In jaz ga nisem poznal; ali tisti, ki me je poslal krščeval z vodo, mi je rekel: na kogar boš videl priti Duha in nad njim ostati, ta je, kateri bo krščeval v sv. Duhu. In jaz sem ga videl in sem pričal, da je ta Sin božji!*

Kako lepo spričevanje! Jezusa imenuje Jagnje, pač zavoljo njegove nebeške čistosti. Ker so ga ljudje videli, da se je dal krstiti v Jordanu kakor drugi spokorniki, jih je bilo treba opozoriti na to, da on ne potrebuje krsta za - se, da se ne pokori za svoje grehe, marveč, da je Najsvetejši, ki sprejme na-se grehe vsega

sveta, da bo s svojim odrešenjem zadostil zanje božji pravici. Sploh pa ta izraz Judom ni bil neznan in nerazumljiv. Saj je že prerok Izaija imenoval prihodnjega Odrešenika jagnje, ki bo darovano za vse: *Pošlji, Gospod, jagnje, gospodovavca zemlje . . . k hribu sijonske hčere* (Jeruzalem) (16, 1). *Gospod je nanj položil nas vseh pregreho. Darovan je, ker je sam hotel, kakor jagnje, ki molči pred njim, ki ga striže* (53, 6. 7.). Jagnje je bilo pri službi božji Judom kaj navadnega. Vsak dan zjutraj in zvečer se je v jeruzalemskem templu v imenu ljudstva darovalo enoletno jagnje v čast božjo, jagnjeta so darovali še ob drugih prilikah, osobito pa je bilo o veliki noči poleg tega, da so v vsaki hiši jedli velikonočno jagnje, še posebej v templu darovano velikonočno jagnje, s čegar krvjo je duhoven poskropil oltar, v spravo za grehe vsega ljudstva. Vse te daritve so bile pa le predpoda Jezusa Kristusa, ki se bode za ljudstvo daroval že v življenju, posebej pa v svojem prebričnem trpljenju in grenki smrti. Jezusa pa ne imenuje samo Jagnje, marveč Jagnje božje ter s tem zaznamuje, da je tista daritev za grehe sveta, ki jo je Bog od vekomaj odložil, ki se torej v skrivnem razodenju (13, 8) imenuje *Jagnje, ki je od začetka zaklano*, da je božji Sin, da je sam pravi Bog, ki more popolnem zadostiti za neskončno veliko razžaljenje.

Vendar tako natanko še Judje takrat niso mogli umeti, koliko ima v sebi ta prekrasna beseda: *Glejte, Jagnje božje, katero odjemlje grehe sveta!* kakor jo lahko umemo sedaj mi, ki vemo, da je bilo to brezmadežno Jagnje darovano prvič na gori Kalvariji in se sedaj daruje vsak dan po vsem svetu na naših oltarjih in se dá celó vžiti vsakemu, kdor hoče pristopiti k mizi Gospodovi; zato je pa tudi zaukazala sv. cerkev, da se v najsvetejšem trenutju, ko pred sv. obhajilom mašnik ljudstvu kaže sv. hostijo, slovesno ponavljajo te svete besede. Prav popolnem pa še le svetniki v nebesih razumejo te besede, kakor priča sv. Janez v skrivnem razodenju: *Blagor jim, kateri operó svoja oblačila v krvi Jagnjetovi*. O svetnikih pravi: *To so tisti, ki so prišli iz velike nadloge in so oprali svoja oblačila in jih obelili v krvi Jagnjetovi* (7, 14.).

Pa glejte, kaj se zgodi. Četudi je Janez tako jasno pričal, četudi je tako odločno pristavil svojemu pričevanju zatrdilo: *Jaz pričam, da je ta Sin božji!* so vendar Judje ostali mrzli, Jezusa niso vsprejeli in počastili kot svojega Odrešenika, svojega Boga. Je pač bilo tukaj v puščavi kakor nekdaj v Betlehemu; mej svoje je prišel, a svojci ga niso vsprejeli.

Vendar kakor so se ob njegovem rojstvu polagoma le jeli bližati goreči častilci: dobri pastirci, modri kralji itd., enako se je zgodilo tudi tukaj ob Kristusovem javnem nastopu. Kar je bilo dobro mislečih, so si k srcu vzeli Janezove besede in jih kar več niso mogli pozabiti in čim bolj so jih premišljevali, tem globlje so jim segale v srce; posebno nekateri izmej Janezovih učencev so hoteli na vsak način ž njim priti v ožjo dotiko. In nenadno se jim je ponudila ugodna prilika. Drugi dan namreč je prišel Jezus zopet k Janezu, ko sta bila ravno dva učenca pri njem, Andrej in Janez. Sv. Janez jima reče: *Glej, Jagnje božje!* Takoj se učenca poslovita pri Janezu in gresta z drhtečim srcem za Jezusom, a nimata toliko srčnosti, da bi ga ogovorila. Še le ko se obrne in ju ljubeznivo povpraša: *Kaj iščeta?* pravita: *Rabi* (t. j. učenik), *kje stanuješ?* Gospod ju pač ni zato tako vprašal, kakor da bi ne vedel, marveč da bi jima odvzel plašljivost in bojazljivost. — Zakaj pa onadva tako vprašata? Lahko navedemo več vzrokov. Tam v puščavi ni bilo vselej lahko dobiti primernega prenočišča, vsaj v bližini je bilo kmalu vse napolnjeno; morda bi mu rada postregla. Tudi je mogoče, da si iz spoštljivosti nista upala govoriti z Gospodom kar na cesti. Navadno pa takrat vprašamo, kje kdo stanuje, če imamo kaj več rečij in sicer tehtnih se ž njim pogovoriti, ali če morda želimo pri njem ostati. In to dvojje bode tudi bržkone pri učencih vzrok, da vprašata: *Učenik, kje stanuješ?* češ: midva imava več rečij na srcu, o katerih bi se rada s teboj pogovarjala, osobito pa bi rada pri tebi ostala, kakor sva bila dosedaj pri sv. Janezu Krstniku.

Jezus ju ljubeznivo povabi in reče: *Pridita in poglejta!* In sta šla in videla, kje stanuje, in sta ostala tisti dan pri njem. Kaj sta ž njim govorila, nam sv. pismo ne pové. Pač pa lahko sodimo, da take vesele in srečne ure še nista imela v življenju. O svetem Janezu zato lahko tako sodimo, ker si je ta trenutek tako dobro zapomnil, da ga ni nikdar več pozabil, da je celo na stara leta, ko je pisal sv. evangelij, še posebej pristavil, da je bilo to ob 10. uri, to je, po naše ob štirih popoldne. O Andreju smemo pa tudi isto reči, ker je ves vesel in navdušen hitel k svojemu bratu Petru sporočit preradostno novico: *Mesija smo našli!* in gre takoj spet ž njim nazaj k Jezusu. Jezus ga pogleda in mu reče: *Ti si Simon, Jonov sin, odslej se boš imenoval Kefa* t. j. Peter.

Ljudje pravijo, da prvi vtis je posebno merodajen. Če le kdaj za koga, je moral biti tu za Petra. Četudi takrat ni mogel slutiti še manj vedeti, kaj da pomenijo besede, ki mu jih je rekel Gospod?

vendar ga je moralo vse prav v srce veseliti, kar je videl in slišal: najprej ta ljubeznivi pomenljiv pogled Jezusov (sv. pismo posebej omeni, da ga je pogledal), potlej, da ga po imenu pozna in pokliče, in slednjič, da mu spremeni ime in pa da mu dá t a k o ime, iz česar lahko spozna, da Gospod kaj posebnega namerava z njim in da ima posebno zaupanje do njega. Oj koliko je bilo na tem, da je Andrej hitel po svojega brata; to še le zdaj prav spoznamo in čutimo, ko nam je znano Petrovo delo in znana osemnajststoletna zgodovina sv. cerkve.

Takó si je Gospod že prvi večer pridobil tri učence, ki so bili pripravljeni pri njem ostati, Petra in njegovega brata Andreja pa Janeza.

S temi tremi učenci se je Gospod napotil drugo jutro proti Galileji. Med potjo pa se je častitljiva družba pomnožila še za dva vrla možaka. Pridružila sta se prvim trem učencem še Filip iz Betzajde, od koder sta bila Peter in Andrej, pa Natanael iz Kane, ki se imenuje tudi Jernej. Kdaj in kako sta se pridružila, nam sv. evangelij ne pove; bržkone sta imela to srečo oba na istem kraju in ob istem času in sicer že na Galilejskem v mestu Bethsean, kjer je bilo treba prenočiti. Že so šli skoro dan hoda, kar dojdejo Filipa; veselo ga pozdravijo, saj so bili iz istega kraja, pa tudi istega prepričanja; tudi Filip je bil šel poslušat sv. Janeza in je slišal vse, kar je govoril o kraljestvu božjem, le da se je nekoliko poprej vrnil proti domu. Gotovo so mu trije spremljevalci Jezusovi brž povedali, kaj se je zgodilo, kolika sreča jih je doletela. Morda je bilo Filipu že žal, da ni počakal še vsaj en dan; a glejte, Jezus se obrne proti njemu in mu reče besede: *Hodi za menoj!* kakor bi hotel reči: Pridruži se še ti mojim trem izvoljencem!

Pa Filip še ne utegne misliti na lastno srečo, brž teče k svojemu tovarišu Natanaelu, ki ga pa ni našel v navadnem bivališču, marveč pod figovim drevesom, kjer je bržkone premišljeval vse to, kar je slišal pri sv. Janezu ob južnem Jordanu o Mesiji in njegovem kraljestvu. Z veselo ginjenim glasom ga nagovori: *Našli smo ga, o komur so pisali Mozes in preroki, Jezusa iz Nazareta!* Natanael povzdigne zamišljeno glavo in spregovori dokaj nezaupno: *Ali more iz Nazareta kaj dobrega priti?* Ker je bil iz bližnje Kane, je pač dobro poznal Nazarenčane, ki so bili na slabem glasu in to ne po krivici, kakor se bomo še pozneje prepričali. Filip pač ni vedel, kaj bi na to odgovoril svojemu prijatelju, kako bi mu v kratkem opisal Jezusa, pa saj bi mu ne mogel z besedami dopovedati

njegovega božjega veličastva in ob enem njegove ponižne ljubeznivosti. Zato mu kar na kratko reče: *Pridi in poglej!* Kakor je poprejšnji dan sv. Andrej pripeljal svojega brata Simona k Jezusu, tako danes Filip svojega prijatelja Jerneja, češ, naj se sam prepriča, saj božjih rečij ni mogoče tako z besedami opisati, kakor so.

Natanael vstane in gre. Veličasten prizor se tu razvije in ganljiv dvogovor. Ko ga Jezus zagleda, mu reče: *Glej, zvest Izraelec, v katerem ni zvijače!* Kako nepričakovan nagovor! Natanael takoj sprevidi, da Gospod pozna tudi njegovo notranjost, gotovo vé tudi za ono opazko: *More li iz Nazareta kaj prida priti?* Pa glej, nikakoršnega očitania ni iz Jezusovih ust zaradi tega, obratno tolika pohvala, da si skoro večje ne more misliti. *Zvest Izraelec*, mu pravi, in mu s tem dá spričevanje, da pošteno živi, natanko tako, kakor velewa Mozesova postava. Poleg tega pa še pristavi: *v katerem ni zvijače* in mu izreče s tem pohvalo, da nikakor ni podoben onim hinavskim farizejcem, katere je sv. Janez v puščavi tako ostro poprijemal in jih imenoval *gadjo zalego!*

Predragi, naj memogredé poprašam, ali bi ne bil iz srca vesel, ko bi Bog sam kateremu izmed nas rekel: „Ti si zvest katoličan, v katerem ni zvijače!“ Trudimo se vsaj, da bi zaslužili kdaj tako pohvalo iz ust božjih!

Natanael si je bil v svesti, da je res poštenjak; vest mu je dajala spričalo, da se res trudi, da bi pravično živel po božjih zapovedih; zato je bil šel tudi k sv. Janezu, da bi popolnem spoznal voljo božjo in božje zahteve, da bi mogel še svetejše živeti. Ponižno torej sprejme Jezusovo pohvalo, in le v nekem svetem strahu vpraša: *Od kod me poznaš?* Jezus odgovori: *Videl sem te, predno te je Filip poklical, ko si bil pod figovim drevesom!* Čimdalje večje strmenje; torej ne le, da pozna njegov značaj, znano mu je tudi vse njegovo vedenje; tudi to mu ni skrito, kaj je premišljeval pod figovim drevesom; torej reš pred njim stoji oni, o katerem mu je tako veselo prišel sporočit njegov prijatelj in tovariš: *Našli smo njega, o katerem so pisali Mozes in preroki: Jezusa Nazareškega.* Ves veren torej vsklikne: *Rabi, ti si Sin božji, ti si kralj Izraelov.* Zares, več bi ne mogel nihče povedati v tako kratkih besedah, saj v tem je takorekoč nakratko povedana vsa apostolska vera, vsaj njeno jedro je tako krasno izraženo, zakaj kdor veruje, da je Jezus, Sin božji, druga božja oseba nebeškemu Očetu povsem enak, ta mora dosledno tudi vse drugo verovati. Pomniti je tudi še, kako lepo opiše v tem kratkem odgovoru

Kristusovo trojno čast in oblast: imenuje ga najprej *rabi* t. j. učenik, in s tem naznanja, da je Jezus učenik vseh učnikov, najvišji prerok; imenuje ga kralja izraelskega, kakor so ga napovedovali preroki in s tem naznanja njegovo kraljevsko čast in oblast, kakor se je razvila v njegovem božjem kraljestvu na zemlji, v sv. katoliški cerkvi, in kakor bo vse blažene osrečevala v večnem kraljestvu v nebesih; imenuje ga Sina božjega in s tem naznanja njegovo božje delo na zemlji, zakaj nihče drugi ni mogel rešiti padlega človeštva kakor edini Bog, ki se daruje nebeškemu Očetu namesto njega, in s tem lepo naznanja Jezusa kot najvišjega duhovna.

Jezus pohvali tak odgovor, pa mu še več obljubi za prihodnost rekoč: *Ker sem ti rekel, da sem te videl pod figovim drevesom, veruješ; še več, kakor to, boš videl. Resnično, resnično vam povem, reče zdaj vsem skupaj, videli boste nebesa odprta in angele božje gor in dol hoditi nad Sinom človekovim.*

Tako si je Jezus odbral svoje prve učence in pri tem posebno pokazal svojo nebeško milobo, dobrotljivost in krotkost, pokazal jim je dejansko, kar je bil Janez o njem izrekel, da je Jagne božje. Pri vsakem se ozira na njegove posebne lastnijo, na njegov značaj, da si ga pridobi z neko nebeško silo, ter ga nase priklene za zmiraj. Za sedaj jih še ni sicer za stalno odbral, smeli so iti še vsak na svoj dom, po svojih opravilih, pravo apostoljstvo jim je izročil še le pozneje, kakor se bomo še prepričali; sedaj so bili le njegovi učenci.

Drugi dan je Jezus z učenci nadaljeval potovanje. To pot se ni oglasil v domačem mestecu Nazaret, marveč je šel mimo naravnost v Kano, kjer je pri ženitnini storil prvi čudež, potlej pa je šel za nekaj časa v Kafarnavm v svoje mesto. A to bomo natančneje premišljevali še le prihodnjič.

Za danes pa posebno sklenimo, da hočemo zvesto posnemati prve učence Jezusove v njihovi gorečnosti, s katero so iskali svete resnice in kraljestva božjega; posnemati njihovo veliko spoštovanje do Jezusa (s kolikim strahom sta šla Andrej in Janez za njim, niti nagovoriti ga nista upala); posnemati prav posebno njihovo živo vero. Mi sicer vsak dan molimo kakor Natanael: Verujem v Jezusa Kristusa, Sina božjega itd. a kaj pomaga, ko to le bolj z ustmi izgovarjamo, srce pa tako malo vé za to. Mi imamo vero, a to je objokovanja vredna škoda, da se je ne zavedamo, da nam le kot medla iskrica tli in noče vsplamtevat kakor

žareč in ogrevajoč ogenj. O, v prihodnje bodi to drugače, obljubim vam, da bode vse naše vedenje do Jezusa Kristusa drugačno, če bomo obujali mnogokrat zlasti pa v njegovi pričujočnosti v presvetem Rešnjem Telesu živo, ognjevito vero v Njega Sina božjega, Jagnje božje, katero odjemlje greha sveta. Amen. A. Kržič.

Prva predpepelnična nedelja.

Naš Gospod Jezus Kristus.

XIII.

Pojdite tudi vi v moj vinograd.

Mat. 20, 4.

Sveta cerkev se primerja v prelepi priliki današnjega svetega evangelija vinogradu. Katoliški kristijani smo delavci v tem vinogradu. Gospodar vinograda je Bog, ki bo plačilo delil ob koncu dneva, t. j. ob naši smrti. To plačilo je pa le deloma zasluženno, prav za prav pa blagohotno darilo Gospodovo; vendar tako, da tisti, kateri ves čas postopajo na trgu ter služijo le svetu, ne pa Bogu, ne bodo prejeli tega božjega darila. Delo za nebeško kraljestvo ni vselej lahko, kakor značijo besede: *Ki smo nosili težo in vročino dneva*. Treba je to delo prav razumeti, imeti pa tudi dovolj pridnosti in vztrajnosti. Kako da se uspešno deluje v vinogradu Gospodovem za večno plačilo, učil nas je Jezus Kristus sam, pa nam tudi pokazal s svojim vzgledom. Da ne opešamo, nas podpira s svojo obilno pomočjo.

Silno imenitno in potrebno je torej za nas, da bolj in bolj spoznavamo Kristusa samega in njegove božje nauke, da moremo uspešno delovati ter prenašati vročino in težo dneva v božji službi. Zato torej poslušajte moje razlage, pa tudi sami radi premišlujte raznovrstne prizore iz Jezusovega presvetega življenja in njegove zveličavne nauke. Danes je na vrsti prvi čudež Jezusov v Kani, njegova prva pot v Kafarnaum in prvi nastop v Jeruzalemu.

S petimi prvimi učenci je Jezus prišel v Kano. Tam je bil doma Natanael, in tudi Jezusu ni bilo mesto neznano, če po človeško govorimo, ker je bilo kar blizu Nazareta. Torej ni bilo zadrege za stanovanje. Pa kakor slučajno je bila tam ravno ženit-

nina znanih ljudij, kar spoznamo iz tega, ker je bila Mati božja povabljen na to ženitnino. Vendar ne smemo reči: »slučajno«, ker Jezus je pač namenoma prišel v Kano, in sicer ravno ob tej priliki. Judovska šega je bila, da so ob priliki ptuje prišlece tudi povabili; tem bolj se je to zgodilo tukaj, ker je bil Jezus ž njimi. Zato pravi evangelij: *Povabljen je bil Jezus in apostoli*. Lahko bi bil Jezus tudi odklonil povabilo, pa ni hotel, marveč je ostal pri ženitnini, ker je vedel, da so tam samo dobri, blagi ljudje zbrani, mej njimi njegova preljuba mati. Bržkone je bila nevesta v sorodu Materi božji. Hotel je torej počastiti in razveseliti te dobre ljudi, pa tudi nas poučiti, da se smemo udeleževati poštenih veselje, da nedolžno veselje ni nikomur prepovedano. Tudi je hotel pokazati, da ne gleda na imenitnost in bogastvo, marveč so mu ubožni ljudje enako ljubi, ako so dobri. Seveda glavna reč pa je bil čudež, ki ga je imel Jezus storiti in s tem v veri potrditi apostole in tamošnje prijatelje in znance.

Ker je sedaj družba narastla še za šest oseb, nastala je za ženina velika zadrega, ker niso imeli dovolj vina. To pa veste, kako je neprijetno, če ne tudi žaljivo, ako se ob taki priliki gostom ne postreže. Marija je prva to opazila in s tem pokazala svoje premilo materino Srce, ki ima povsod sočutje in usmiljenje, kjer vidi ljudi v zadregi in potrebi. Obrne se torej k Jezusu in pravi: *Vina nimajo*, t. j. ne zadosti. Jezus pravi: *Žena, kaj to meni in tebi mar? Moja ura še ni prišla*. Nekaterim razlagalcem se je ta odgovor zdel pretrd; vendar v judovskem jeziku je to izraženo mečje in le pomeni, da komu kaka reč ni v ravno tem trenutku prilična. Tudi ne smemo pozabiti, da se je bil Zveličar v Nazaretu popolnem poslovil od Matere božje, da bi odslej živel le za druge. Morda je hotel Jezus s temi besedami na to opomniti svojo Mater. Od tod le se dá razlagati, da je ni nagovoril z besedo »mati«, marveč z besedo »žena«, ki ima pa tudi v judovskem jeziku bolj častitljiv pomen, nego v našem. Da ta odgovor ni bil trd ne po glasu, ne po vsebini, lahko razvidimo iz Marijinega trdnega zaupanja in pa iz Jezusovega vedenja, ki je izpolnil na tako veličasten način Materino željo.

Tu se moramo posebno čuditi Marijinemu zaupanju. Kakor se je odlikovala v vseh čednostih, odlikovala se je tudi v tej. Jezus ji ni naznanil z nobeno besedo, da hoče uslišati njeno prošnjo, ravno nasprotno pravi, da njegova ura še ni prišla, še ni trenutek zanj, da bi se poveličal s čudežem, češ, to se ima po-

zneje zgoditi, v Jeruzalemu. Pa vkljub temu trdno zaupa, da jo bode njen Sin prav gotovo uslišal, in bržkone natihoma prav pri-srčno prosi nebeškega Očeta, naj tako stori, da bode že sedaj takoj prišla tista ura, o kateri govori njen ljubi Sin. Oh, če s tem Marijinim neomahljivim zaupanjem primerjamo svoje slabe prošnje, nas mora kar sram biti, da imamo tako malo zaupanja!

Torej v trdnem prepričanju, da Jezus usliši njeno prošnjo, veli strežnikom: *Karkoli vam poreče, storite!* — V veži pred obed-nico je bilo šest velikih kamenitih vrčev, ki so držali po dve ali tri mere. Pri Judih je bila namreč navada, da so častnim gostom ob prihodu noge umili, vsem pa pred jedjo in po jedi roke. V ta namen je bila v veži velika posoda, iz katere se je zajemalo v manjše posodice za umivanje (umivalnice); ako je bilo po več gostov, trebalo je tudi več posod, katere so ob taki priliki jemali na posodo, kakor so tudi najemali strežnike, kuharje in starešine. — Vrči so bili torej veliki za dve ali tri mere. Mera (me-tretes) drži kakih 36 litrov; torej so držali vsi vrči okrog 500 l. Jezus reče strežnikom: *Napolnite vrče z vodo!* Ker je bilo umi-vanje že minulo, napolnili so jih na novo z vodo do vrha, in sicer brez ugovora, kakor jim je bila naročila Mati božja, če tudi jim ni šlo prav v glavo, čemu sedaj zopet vrče napolnjevati, čemu toliko vode? Nato jim Jezus reče: *Zajmite in nesite starešini po-kusiti!* Natočijo in nesó. Ko pa starešina pokusi vodo, katera je postala vino, in ni vedel, od kod je (služabniki pa, ki so bili na-točili, so vedeli), pokliče ženina in mu reče: *Vsakdo dá najprej dobro vino, in ko se napijejo, tedaj slabšega, ti pa si dobro vino do sedaj prihranil.*

»Starešina« ni prav za prav primeren izraz; kolikor mi je znano, imenujejo na ženitninah starešino onega moža, ki je naj-odličnejši mej svati in ima prvi sedež (navadno v kotu). Evangelij pa imenuje starešino moža, ki skrbi, da se gostom donaša dovolj edi in pijače, ki je nekakšen posrednik za klet in kuhinjo, in ga (vsaj v več krajih) imenujejo »hišnega očeta«. Kakor sem rekel, so pri Judih take tudi najemali in so bili že vajeni svojega posla. Tudi naš starešina govori, kakor iz lastne skušnje, češ: koder sem stregel, povsod je bilo takó, da je prišlo na prvo dobro vino na mizo itd. Te besede starešinine seveda so šle od ust do ust: »Od kod to vino?« je začelo šumeti po družbi. V kratkem je bilo vsem jasno; neka sveta tišina nastane, spoštljivo strmenje se bere na vseh obrazih . . .

Vse okoliščine so pripomogle, da je bil čudež kar moč očiten in viden: spremenil je Jezus veliko vode, starešina je ženina opozoril pred vsemi gosti, svatje so bili bližnji znanci in sorodniki, torej so poznali ženino uoboštvo itd.

Večkrat radi Jezusove čudeže primerjamo in pravimo: Oni čudež je bil večji, ta manjši. A to je le za nas, Jezusu je vse eno, storiti mal ali velik čudež, vsak čudež je delo božje vse-mogočnosti. Pri nas seveda je drugače, do nas imajo nekateri čudeži veličastnejši vpliv, ter nas bolj pretresejo, kakor drugi. Zato je prav, da take večkrat premišljujemo, da nam bolj vtisnejo v spomin in srce veličastvo Kristusovo.

Čudež v Kani Galilejski prištevamo radi manjšim skromnim čudežem, ker se je izvršil v ožjem krogu, popolnem natihome, in za človeške čutnice morda ni bil tako pretresljiv, kakor obujenje mrliča ali izgnanje hudobnega duha ali kaj sličnega. Vendar, če prav prevdarimo, se nam mora zdeti veličastno dejanje. Brez besede je storil Jezus čudež; kar hotel je, pa se je voda spremenila v najboljše vino kar pod rokami strežnikov, ki so vodo nanašali in nalivali. S tem je Jezus pokazal, da je Gospodar vse narave in njenih zakonov. Tudi v naravi se spreminja po naturnih postavah vsako leto voda v vino. Ko pride ugodni čas, začne vinska trta zeleneti in cvesti; iz cveta nastaja grozd, ki se bolj in bolj napaja z vlago ter v solnčni vročini dozori v slastno grozdje, iz katerega se nareja mošt in iz tega po kemični premembi okusno vino. Kar pa se v naravi godi po zakonih, ki jih je Stvarnik določil ob stvarjenju, to lahko stori isti vse-mogočni Stvarnik s svojo vsemožno voljo v enem trenutku, kakor je pokazal v svojem prvem čudežu v Kani Galilejski.

Nasledek čudeža je bil, pristavi evangelijsko sporočilo, da so učenci verovali vanj. Do tedaj so sicer tudi verovali, vendar njih vera še ni bila tako vtrjena, verovali so bolj na podlagi tega, kar so preroki prerokovali o Jezusu, kar so slišali iz ust svetega Janeza; sedaj pa se jim je Jezus sam pred očmi pokazal kot vse-mogočnega Boga. Tudi za ožji krog Jezusovih znancev in prijateljev je bil to dobrodejen dokaz njegovega veličastva. Posebej pa bodi nam nova stopinja v spoznanju Jezusa Kristusa, pa tudi nova stopinja naprej v ljubezni do ljubega našega Zveličarja.

Ne morem se ločiti od tega čudeža, da bi še enkrat ne imenoval Matere božje, ker nji pripada, rekel bi s sedaj navadnim izrazom,

glavna vloga. Iz ust Jezusovih samih smo slišali, da bi ne bil storil čudeža, ker njegova ura še ni bila prišla; a storil ga je, ker je ona prosila; njeni prošnji se ni moglo ustavljati Jezusovo božje Srce. Z isto svestjo, s katero je pričakovala uslišanja pri ženitnini v Kani Galilejski, z isto svestjo še sedaj v nebesih pričakuje uslišanja sleherne prošnje pri Jezusu Kristusu. Ne pravijo torej zastonj cerkveni učeniki, da Marija je vsemogočna s svojo priprošnjo. Imejmo torej neomahljivo zaupanje do predobrotljive Kraljice nebeške, brezmadežne Device Marije, naše mogočne Srednice in Besednice!

Iz Kane se je Jezus napotil v Kafarnavm. O tem mestu sem že zadnjič omenil, da je je imenoval Jezus svoje mesto, ker je bilo, rekel bi, neko misijonišče, nekako središče njegovih misijonov. Pa prvič je le malo časa ostal tukaj, ker se je bližal velikonočni čas, ko je hotel iti prvič v Jeruzalem.

Vse, kar sem vam do sedaj pripovedoval, je le nekaka priprava za Jezusovo javno delovanje. V Jeruzalemu, glavnem mestu Svete dežele, kjer je bilo glavno svetišče judovske službe božje, tu naj bi najprej pokazal svoje veličastvo pred vsem ljudstvom. Velike noči so v Kristusovem življenju nekakšne postojanke, po katerih razlagalci razvrščujejo njegove nauke in čudeže, ter naštevajo, kaj se je godilo od prve velike noči do druge, kaj od druge do tretje in kaj slednjič od tretje do četrte. Četrta ali zadnja velika noč pa nam je prinesla njegovo smrt in njegovo vstajenje.

Lahko si mislimo, kako raznovrstne misli in čustva so navdajala Jezusa, ko je šel prvič v svojem javnem delovanju v Jeruzalem, ko je imel pred očmi vso upornost judovskih pismarjev in farizejev ter voditeljev zapeljanega ljudstva, ko je imel že sedaj pred očmi zlasti tudi zadnjo veliko noč s prebritkim trpljenjem in grozno smrtjo. A ona ljubezen, ki ga je bila privabila iz nebeškega veličastva v našo solzno dolino, ona nepremagljiva ljubezen mu daje pogum, da srčno in celo veselo pospeši svoje korake proti svetemu mestu.

Seveda najprej je šel Jezus v tempel, v svetišče božje. Toda, kaj zagleda? Na dvoru pred tempelom, ki je bil odločen za pagane, torej na svetem kraju, se je bila razvila že popolna trgovina, pravi somenj, in sicer posebno sedaj, ko je bil velikonočni čas. *Tu najde prodajalce volov in ovac in golobov in menjavce denarja.* Take živali so se namreč rabile za klavne in

žgavne darove, torej je bila tu prilika za lepe dobičke; menjavci pa so zamenjavali grške in rimske denarje za judovske, namreč take, ki so se smeli v templu darovati; seveda tudi to ni bilo brez dobička. Vse to je napravljalo silno velik hrup in vrišč ter motilo pobožne ljudi v molitvi in službi božji; tudi je bila pohujšljiva na tem svetem kraju umazana dobičkarija. Tu se je očitno kazalo, kakega duha je predstojništvo templja, ki kaj takega trpi na svetem kraju, ali pa še pospešuje iz dobičkaželjnosti.

Silno je bil Jezus užaljen. Splete bič iz vrvij, izžene vse iz templja, tudi ovce in vole. Menjavcem pa raztrese denar in prevrne mize. Onim, ki so prodajali golobe, reče: *Odnesite to odtod in ne delajte iz hiše mojega Očeta — prodajalnice*. Gamljivo je pri tej strogi izvrstitvi, da ima Jezus s prodajalci golobov večje usmiljenje, nego z drugimi, pač zato, ker so prodajali darove za uboge in morda niso tako dobička iskali in bili sploh bolj tihi in mirni.

Veličastno je bilo to prvo Jezusovo dejanje v Jeruzalemu, res pravi čudež. Vse je strmelo: dobri so se veselili, ker so že komaj čakali, da bi kdo prišel, ki bi odpravil to gnjusobo na sv. kraju. *Njegovi učenci pa so se spomnili, da je pisano: Gorečnost za tvojo hišo me razjeda*. — Najbolj pa se je pokazala čudežna moč Jezusovega dejanja v tem, da se kar nobeden ne upa ugovarjati in ustavljati, marveč da se množica prodajalcev kar tiho umika in beži, kakor pred neko višjo božjo močjo; pa čudežno je tudi to, da je pismarjem in farizejem ter predstojnikom v templu kar sapo zaprlo, da si ne upajo ugovarjati. Še le čez nekaj časa pridejo zopet k sapi in pristopijo k Jezusu ter mu rekó: *Kakšno znamenje nam pokažeš, da to delaš?* S tem so hoteli reči: »Naredi nam kak čudež, — s čudežem dokaži, da si res božji poslanec, da imaš pravico tukaj zapovedovati in s svetega kraja ljudi preganjati kakoršnekoli!«

Ker je Jezus poznal njih nevero, ni hotel storiti čudeža, marveč jih je le opozoril na oni veličastni čudež, ki se bo zgodil na zadnje, na svoje vstajenje od mrtvih; videti je, da Jezus sam prišteva svoje vstajenje najimenitnejšim čudežem, ker se je tudi še o drugi priliki, ko so Judje zahtevali od njega čudež, skliceval na svoje vstajenje po smrti. Odgovori jim torej: *Poderite ta tempel in v treh dneh ga bom postavil*. Za nas je jasno, da je Jezus hotel s tem reči: Vi me bote umorili, pa ne bom ostal v grobu, marveč tretji dan bom vstal od mrtvih; to vam bo dokaza dovolj, imam li

oblast oskrunjevalce iz templja poditi ali ne. Sedaj pa vam ne storim nobenega čudeža; saj bi tudi nič ne pomagal. Judje pa tega niso umeli, te besede so jim bile uganka, umevali so jih doslovno. Menili so, da misli na jeruzalemski tempel; pa zastran prvega dela (»Poderite«) mu ničesar ne odgovarjajo, češ kako bi bilo nespa-
metno podirati tako poslopje, marveč mar jim je le drugi del odgovora, češ kako bi bilo mogoče tako poslopje v treh dneh po-
zidati. Zato mu ugovarjajo: *Šestinštirideset let se je zidal ta tempel, in ti ga boš v treh dneh postavil?* Herod Veliki je namreč l. 16. pr. Kr. začel prezidavati tempel in sedaj je bil Jezus star 30 let, torej se je že zidal šestinštirideset let, pa še ni bil dodelan, marveč še le l. 64. po Kr. — Vendar dalje si niso upali ugovarjati Jezusu; pozabili pa te besede niso več; še čez tri leta so se je spominjali; neka priča je rekla pred višjim zborom, ki je sodil Jezusa: *Mi smo ga slišali reči: Jaz bom razdejal ta z rokami narejeni tempel in v treh dneh sezidal drugega, ne z rokami storjenega.* (Mark. 14, 58.)

Tudi učenci ga niso še prav razumeli. Zato konča evangeljsko sporočilo: *On pa je govoril o templu svojega telesa. Ko je vstal od mrtvih, spomnili so se njegovi učenci, da jim je to pravil.*

Po vsej pravici je imenoval Jezus svoje telo — tempel, ker v njem prebiva vsa polnost božanstva telesno. Pa kako krasen je bil ta tempel Jezusovega telesa tudi po zunanje, ker ga nikdar ni omadeževala nobena najmanjša pregreha ali napaka, nikakoršna strast.

Želim, da bi ne bilo brez koristi današnje premissljevanje. Vzemimo si k srcu zlasti to-le misel: Kakor je Jezus v Kani Gali-
lejski izpremenil vodo v vino, z isto božjo močjo spreminja še vsako jutro na naših oltarjih kruh in vino v svoje presveto Telo in Kri. Tukaj je pred nami isto presveto Telo, ki je tretji dan oživel iz groba vstalo — isti prekrasni tempel v podobi belega kruha. Predragi, nikar ne bodimo kakor trdovratni Judje, da bi še le zahtevali in čakali čudežev za svojo vero, marveč ponižno klečé ga molimo in darujmo mu vse svoje dejanje in nehanje, rekoč: Tebi, o Jezus živim, tebi umrjem, tvoj sem živ in mrtev! Amen.

A. Kržič.

Priložnostni govori.

Srečni zakoni.

(Nagovor pri poroki o šesterih krščanskih dolžnostih.)

Vi dva, ljuba ženin in nevesta, sta stopila zdaj k oltarju, da bi prejela zakrament sv. zakona. Pri tem koraku Vaju je gotovo vodila misel in želja, da bi v zakonu dosegla srečo in blagostan! Ali vedita: Veliko, veliko zakonov se je že sklenilo in se jih še bo; pa niso bili vsi srečni in ne bodo. In zakaj ne? Zato, ker mnogi gredo v zakon brez Jezusa, in v njem živé brez Jezusa! Prave, popolne sreče si ne smejo in ne morejo ometati tisti, ki živé pred zakonom v grešnem znanju in si pripravljajo pot v zakon z grehom. Enako pa tudi sreče v zakonu ni, kjer živé brez Jezusa, to je brez strahu božjega, brez ozira na večnost le po svojih spačenih željah in ne po evangeljskih naukih. Srečen je bil zakon v Kani Galilejski, ker je bil sam Jezus na ženitnini, njegova mati in njegovi apostoli. Hočeta, preljuba, da bo Vajin zakon srečen, povabita tudi Vidva k sebi Jezusa in tudi v Vajini hiši bo ljubi Jezus spremenil šest vrčev vode v vino, to je: težave bo spreminjal Vama v tolažbo, grenkost v veselje! Srečni bi bili taki zakonski, ki bi imeli vselej v svoji hiši teh šest vrčev; jaz mislim: šest krščanskih dolžnosti in bi jih spolnovali! Preljuba! Naj Vama opišem danes teh šest vrčev, da jih bota vedno imela pred očmi in jih spolnovala — potem sem prepričan, da bo Vajin zakon gotovo srečen!

1. Na prvem vrču je pisano: *Iščite najprej božjega kraljestva in njegove pravice!* — Vsak kristjan je dolžan po tem reku ravnati se, posebno pa še zakonski. Vedita, da nismo samo za ta svet vstvarjeni. Prav je, če bota skrbela za časno blagostanje, da bi lažje sebe in družino preredita, ali to ni pglavitno. Kdor le za časno skrbi, nazadnje oboje zgubi. Za večnost mu ni bilo mar, časno pa mora zapustiti in tako je ob oboje. — Vidva pa pri časnih opravilih ne pozabita skrbeti tudi za dušo! Tu velja: prej za dušo, potlej za telo; — bolj za večno, kot za časno. Ne vprašajta se le: Kaj nama bo to neslo: ampak vprašajta se tudi: Ali je to dovoljeno? ali ne bo škodljivo za dušo? Kaj pomaga, ako človek ves svet pridobi, na duši pa škodo trpi! — In to vedita, da ne bo Vajina škoda, če za dušo najprej skrbita; Bog Vama bo dal potem svoj blagoslov, da bo tudi v časnih rečeh dobro šlo. — Sicer pa ves napor in trud ne pomaga, če Bog ne dá svojega blagoslova!

2. Na drugem vrču je zapisano: *Sam sebe zatajevati!* — Ako tega ne znata, nikdar ne bota srečna! Kristjan si mora zavoljo Boga večkrat tudi pripuščene reči, privoljeno veselje odreči, svoje nagnenje krotiti in časne dobrote zmerno uživati. — Če človek mesenemu poželenju preveč streže, potem nastane iz tega neka sila, ki je vedno huja in nikoli ne dá pokoja. Tak človek je silno nesrečen, posebno kadar svojemu poželenju ne more vstreči. Torej zmernost, zatajevanje, krotenje vseh strasti je pogoj prave sreče. Če si bota pa vedno vse privoščila, kar srce poželi, če si ne bota znala nič odreči, potem bota silno nesrečna; zakaj vse časne slasti človeka ne morejo nasititi!

3. Na tretjem vrču je zapisano: *Svoj križ nositi!* Vsak človek ima svoj križ; nekateri jih imajo še po več. Prav brez križa pa nobeden človek ni. Največ pa jih imajo zakonski! Tako ima zakonski mož včasih velik križ z jezično ženo, ki mu ne dá pokoja noč in dan; ali pa ima žena velik križ z zapravljivim, pijanim možem. Hude križe imajo zakonski z otroci in sicer toliko večji, kolikor več je otrok in kolikor bolj so odraščeni. Križe imajo nadalje s starimi, ki so nadležni in jim nikakor ni vstreči! Križe z nagajivimi sosedi; križe, kadar pride bolezen k hiši, ali kadar nesreča zadene družino. Pa kdo bi mogel naštetiti vse križe, katere imajo zakonski! Pa kaj je treba storiti v križih in težavah? Tu je pomoč ravno v Križu Jezusovem! Treba ga je z voljo nositi in Boga prositi, da nam križ odvzame ali pa moč dá, z voljo ga nositi. Treba je vsaki dan pomisliti na besede Jezusove: *Kdor hoče moj učenec biti, naj zataji sam sebe, naj zadene križ na rame in naj hodi za menoj!*

4. Na četrtem vrču je zapisano: *Za Kristusom hoditi!* — Nevarna je pot v večnost in kaj lahko se zgreši, ako kdo nima dobrega vodnika. Tak vodnik na poti v srečno večnost je ljubi Jezus sam, ki pravi: Jaz sem luč svetá; kdor hodi za menoj, ne bo zašel, ampak ima luč življenja! Hočeta Vidva prav hoditi, glejta na Jezusa in pomislita, kako je on v teh ali onih okoliščinah učil in delal. Da bota pa to dobro vedela in spoznala, rada poslušajta sv. evangelijske nauke, pridige in krščanske nauke, o teh se večkrat zgovarjajta med seboj in z družino, po teh se ravnajta in ne bota zašla. Mnogokje le zato prav ne živé, ker ne marajo za božjo besedo in mislijo, da so že sami dovolj modri ali pa svojo modrost zajemajo iz slabih časnikov!

Pogled na slovstvo.

A.

1. Knjige družbe sv. Mohorja za leto 1898. — 1. Koledar. Kakor vedno, tako se je potrudilo tudi letos vodstvo družbe sv. Mohorja, da so prejeli Mohorjani kolikor mogoče zanimiv koledar. Saj koledar je knjiga, katera se rabi celo leto vsak dan. Prav zato je zelo umestno, da skuša družba spraviti v koledar kar mogoče zanimivo in raznovrstno vsebino: Iz njega pobira gospodar drobtine, iz njega — rekel bi — moli babica, v njem »študira« ded vreme, ob njem se veseli deca lepih povestij, in če je večja družba, smeja se dovtipom. — Vsi spisi so hvalevredni, koristni in zabavni. Prelepo delce, ki je pisano s pravim ognjem in ljubeznivo, je »Grob papeža Pija IX.« izpod peresa dr. M. Opeke, ki je za časa svojega bivanja v Rimu Mohorjanom marsikaj mikavnega povedal. — Premčeva povest »V Ameriko« ima tendenco, da ovira oni tok, ki trga in drvi naše ljudstvo od rodne zemlje čez morje. Morda bi bilo umestneje za to izbrati drugo snov. Premnog premetenec bi ugovarjal: Umrje vsak lahko doma prav tako, kakor na potu. Sicer bodo pa težkoče na potu vendar marsikoga oplašile — posebno ženstvo. — V P. Bohinjčevi izvirni dogodbi »Kako je Svederc zadrugo snoval« odsevajo ideje pisateljeve; vidi se, da je sam prijatelj zadrug in da mu skušnja potrja, koliko koristijo. Vzbudil bo s tem marsikje misel gospodarske organizacije, kjer je dosedaj tako gibanje še spalo. — Troštova »Dvojna dedščina« bo brez dvombe blažilno in svarilno vplivala na bravece. Prenagla se nam zdi samo smrt; par stavkov mesto onih zvezdic ne bi škodovalo. — Življenjepis dr. Zornov in slovenskih škofov se heró prav prijetno, in jih bo ljudstvo posebno veselo. Prav tako so zanimivi vsi drugi spisi, da jih z lahko vestjo samo hvalimo. — Gledé jezika omenjamo toliko, da ne bi umeli, kaj se pravi: »mati, pokrijte muham posebej«, da ne bi nemški znali. Slovenske matere mize pogrinjajo. Sploh se koledar in druge društvene knjige odlikujejo po lepem jeziku.

2. Slovenske Večernice. 51. zvezek. Največji spis je dr. Muršceev življenjepis. Prav skrbno je sestavljen s premnogimi drobtinami, ki bodo zelo koristile narodu. Saj to je tudi smer življenjepisa, da nam vzbuja junak sočutje, zanimanje, da ga skušamo posnemati; ali pa tudi, da se ognemo pečin, ob katerih se je on ponesrečil. — Žaljski je znan pripovednik. Tudi z letošnjim »Božičnim večerom« je gotovo ustregel. Nekateri prizori so prav dobro naslikani. — Medvedova »Blaga srca« — je prav preprosta idila, ali kako bi to nazvali. Dejanje samo po sebi ni nič posebnega. Ali spretnost je pokazal pesnik v obliki in v mislih in s tem dokazal, kako pravi pesnik izvabi iz najpreprosteje snovi nekaj tistega, kar je drugim čisto neznano, prikrito. S »Temo in lučjo« nam pisatelj g. F. S. Šegula v pripovedno-zabavni obliki pojasnjuje politične razmere za dobe Kristove. Zdi se nam, da je za ta namen snov premajhna. Nadejamo se pa, da bo s podobno snovjo in s svojim temeljitim znanjem spletel g. pisatelj povest za cele večernice, ki bo še bolj zanimala in še bolj podučila. Kako je to dosegel Lewis Wallace v Ben-Hurju, vedó vsi, ki so brali to krasno delo. Kaj takega bi se prileglo Slovincem! — Kodrova povest »Na Vrhovju« ima izborni snov. Treba bi bilo le več motivacije, več realizma in zapletek vanjo, kar bi stari pisatelj lahko storil.

F. S. F.

2. Krščanski detoljub. List za krščansko vzgojo in rešitev mladine. Urejuje Ant. Kržiž. Letnik X. Št. 1—4. Ljubljana, 1898. — Na leto stane 40 kr.; udje »Katoliškega društva detoljubov« v Ljubljani, ki plačujejo na leto 1 gld., dobivajo ga brezplačno. — Sestavki v »Detoljubu« so polni zlatih zrn. Da bi pač našli pot v krščanske družine! Posebno opozarjamo na oddelek: »Kako otrokom pomagati pri učenju krščanskega nauka«, ki je enako koristen veroučitelju in starišem. Gospod pisatelj je namreč priredil jedrnate biblične kateheze v tako poljudni obliki, da se jih tudi stariši lahko poslužujejo pri domačem poučevanju. »Detoljub« pa ne prinaša samo teoretičnih razprav, ampak tudi na zgledih kaže, kako naj se vzgaja. Prinesel je že 22 zgledov bogoljubnih mater. Zgled v letošnjem letniku »Cenetova mati« bo še brez primere več koristil, kot dosedanji, ker nam opisuje domačo slovensko pobožno ženo, vrlo mater in vzgledno gospodinjjo. Prav hvaležni smo g. pisatelju, župniku J. Podboju, ki je v sinovski hvaležnosti postavil materi tako lep spominek, slovenskim gospodinjam pa podal prekrasen zgled. — Znane so priloge »Detoljuba«. Prva priloga

3. Kako ti je ime? ali »vzorno življenje naših svetlih priprošnjikov v nebesih«, popisuje v IV. zvezku »sv. Frančiška Saleskega«. Ti životopis svetnikov za mladino niso samo naštevaje dogodkov iz življenja svetnikov, ampak premišljeno sestavljeni životopisi, ki mladino blaže in vzgajajo.

4. »Molimo ali najpotrebnejši nauki o molitvi. I. Kako?« je nova priloga »Detoljubu«. Prav razveselili smo se že naslova. Knjižica je pisana v lepem jeziku tako poljudno in primerno otrokom, da jo bodo gotovo radi s pridom brali — in upamo, da bodo potem tudi bolj pobožno molili. Razširjanje te knjižice je res misijonsko delovanje. Stane 5 kr.

B.

1. Das Taufsymbolum der alten Kirche nach Ursprung und Entwicklung. Von Dr. Bernhard Dörholt. Privatdocent an der Akademie zu Münster. Erster Theil. Geschichte der Symbolforschung. Paderborn. Druck und Verlag von Ferdinand Schöningh. 1898. Str. 161. Cena 2 gld. 40 kr. — Da je apostolska vera središče našega veronauka, je dovolj znano. Zato je tudi vprašanje o apostolski veri največjega pomena kakor v cerkveni zgodovini tako tudi v dogmatiki. To vprašanje, katero je treba pojasnjevati zlasti proti protestantom, namenil se je obširno razložiti naš pisatelj in sicer v dveh delih: v prvem hoče pokazati razvoj tega vprašanja, v drugem hoče pozitivno razložiti to vprašanje po zgodovini. Kolikor nam kaže prvi del, ki nam podaja tako rekoč le pregled in stanje tega vprašanja, bo drugi del važen pojav v literaturi simbolski. Prijatelju veroznanskega slovstva je pa tudi prvi del prava duševna paša. Pri drugem zvezku se bomo še enkrat ozrli na prvega, ki bodi učenjakom toplo priporočen.

2. Kompendium der biblischen Hermeneutik von Dr. Joh. Mader, Professor der Theologie in Chur. Paderborn. Druck und Verlag von Ferdinand Schöningh. 1898. 8°. Str. 80. Cena 72 kr. — To je prav dobra in kratka bibliška hermeneutika, nekako tako obširna, kakor latinska g. dr. Jos. Lesarja. Knjižica je rabna in pripravna.

Dr. Fr. L.

KATHREINER- Kneippova sladna kava.

Mama mamica, se meni.

Že leta sem izpričano izvrstna primes k bobovi kavi. — Pri živčnih, srcnih, želodecnih boleznih, pri pomanjkanju krvi etc. zdravniško priporočena. — Najpriljubljenejša kavina pijača v stotisočero rodovinah.

Tabilo k naročbi.

„Duhovni Pastir“ nastopa svoje sedemnajsto leto. Ob tej priliki izreka uredništvo zopet pristrčno zahvalo častitim gg. sotrudnikom, ki mu leto za letom pošiljajo raznovrstne, vsem potrebam v dušnem pastirstvu ustrezajoče govore, kakor tudi vsem čč. gg. sobratom, ki mu ostanejo zvesti prijatelji in ga podpirajo s naročevanjem. Trdno upamo, da se krog naših prijateljev pomnoži tudi v prihodnjem letu. „Duhovni Pastir“ bode objavil v prvi polovici leta še ostale, povsod s veseljem sprejete govore vč. g. profesorja A. Kržiča „Naš Gospod Jezus Kristus“. Za vsako nedeljo in praznik bode prinašal govore priljubljenih naših pridigarjev, za praznike govore o cerkvenih molitvah pri sv. maši, ki najbolj pojasnjujejo pomen prazniške skrivnosti.

Poleg postnih govorov objavi „Duhovni Pastir“ raznovrstne priložnostne govore za sveto leto, za Marijine družbe, za praznike svetnikov in druge času primerne pridige.

Ker smo govorom „Naš Gospod Jezus Kristus“ morali odločiti nekoliko več prostora (XVI. letnik ima 100 strani več kot je imel XV.), zato je malo zaostalo nadaljevanje „Zbirke lepih zgledov“. Podali smo letos samo sestavka „sv. Duh“ in „duhovnik“ s mnogimi, v šoli, na prižnici in ob drugih prilikah porabnimi zgledi. Kar je zamujenega, pohraveli bomo v teku prihodnjega leta.

„Duhovni Pastir“ stane s prilogo vred 4 gld. Zelo nam je vstreženo, če se čč. gg. naročniki oglašé kmalu, da vemo prirediti število izvodov za leto 1900. Dosedanje priloge se dajejo brezplačno le ob nakupu onih letnikov, katerim so bile pridejane kot priloge. Tržna cena jim je: „Obrambni govori“ 40 kr.; „Zakonsko pravo“ 1 gld.; „Zbirka lepih zgledov“, I. zvezek (5 snopičev) 3 gld.; II. zvezka, I. in II. snopič po 60 kr. Naročniki pa dobé vse te priloge za polovično ceno. Druge priloge so razprodane. „Dvojno kazalo“ prvih deset letnikov „Duhovnega Pastirja“ stane 50 kr. V zalogi so tudi še prejšnji letniki, nekateri le v prav malo izvodih in se prodajajo po 4 gld.

„Duhovni Pastir“ se prične razpošiljati 20. dan prejšnjega za nastopni mesec. Naročnino sprejema „Katoliška Bukvarna“, spise pa uredništvo (Kongresni trg št. 16).

Upravništvo in uredništvo.